İş Kumbara

Türkiye İş Bankası'nın çocuklarımıza armağanıdır

SEVGİLİ KELEBEK LÜTFEN ORADAN UÇ. ŞİMDİ BEN KORKUYORUM. BAĞIRINCA DA SEN KORKACAKSIN.

AĞUSTOS
1988
SAYI: 118

NASREDDİN HOCA BİRGÜN...

SİZE BİR MEKTUP VAR

Yeni Diziler

Sevgili çocuklar,

KUMBARA DERGİSİ, sizlere daima yenilikler sunmayı bir görev bilir. Bu düşüncenin ışığı altında, geçen sayımızda iki yeni diziye başladık: "Tarihimizden Yapraklar" ve "Geçmişin Sırları". Bu dizilerin birincisinde ilk iki yazı tesadüfen savaş konulu oldu. Tarihimiz, şanlı zaferlerle doludur ama, savaşların dışında da ele alınacak birçok altın harfle yazılmış olay vardır. Kuşkusuz onları da ele alacağız. "Geçmişin Sırları"nda ise, tarihte gizlilik perdesi açılmamış olayları size aktarıyoruz.

Bu sayımızda da sizlere iki yeni dizi sunuyoruz: Niyazi Yoltaş'ın büyük bir titizlikle çizgi-öykü olarak hazırladığı Türk masallarından örnekler, bu sayıdan itibaren, "MASAL DÜNYAMIZDAN" başlığı altında verilecek. Ayrıca Tayyar Özkan ağabeyiniz sizin için "OKAN"ı hazırladı. Sizlerden biri olan Okan'ın serüvenlerini seveceğinizi umuyoruz.

Bu sayımızda size, bir de TÜRKİYE İŞ BANKASI'nın kuruluş öyküsünü veriyoruz.

Sevgilerimizle...

KUMBARA

Kumbara

Ayda bir yayımlanır
Ağustos 1988 / Sayı: 118

Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü adına
Sahibi: ERTUĞRUL TİMUR

Sorumlu Yazı İşleri
Yönetmeni: LEYLA SÜREK

Dizgi: Yazıevi
Baskı: Hürriyet / OFSET A.Ş.
Sefaköy-İstanbul
(1 Ağustos 1988)

Adres: KUMBARA Dergisi
Türkiye İş Bankası A.Ş.
Halkla İlişkiler Müdürlüğü
Atatürk Bulvarı, 191
Kavaklıdere
06684 ANKARA

Kapak Resmi: İSMAİL GÜLGEÇ

Nevzat Ağabeyle Baş Başa

Sevgili Kumbara Dergisi:
Sizin yardımınızla bir mektup arkadaşı bulmak istiyorum. Derginizde bulunan isimlere yazdıysam da bir karşılık alamadım.

SİBEL GÜNDÜZ
Salihli - Manisa

Sevgili SİBEL GÜNDÜZ:
Senin adına tüm arkadaşlara seslenmek istiyorum. Sevgili çocuklar, Kumbara Dergisi'nin "Mektup Arkadaşı" köşesine çok talep olduğu için adlarınızın yayınlanması belirli bir süre sonra gerçekleşebilmektedir. Buna rağmen bazı arkadaşlar adları yayınlanmasına rağmen gelen mektupları yanıtsız bırakmaktadırlar. Sevgili çocuklar! Lütfen, mektuplaşmak istediğimiz zaman bu köşeye mektup yazalım ve gelen mektupları da cevaplayalım olur mu?

Sayın Kumbara Dergisi Hazırlayanları:
3 yıldır Almanya'nın 6940 Weinheim şehrinde Türkçe kültür dersleri yapan bir öğretmenim. Derginiz daha önceden olduğu gibi bana da bu süre içinde düzenli olarak ulaştı. Bu hizmetinize teşekkür eder, sizi kutlarım. Zira gurbette Türk çocuklarının ne kadar zevk ve iştiyakla derginizi kapıştığını, onların kültürüne ne denli yarar sağladığını gözlerimle görmekteyim. Bu güzel davranışınıza katkım olabilir diye bir iki konuyu daha açıklamak istedim. Şöyle ki, derginizin test bölümünü biraz daha genişletip ilk ve ortaokul seviyelerinde ayrı ayrı yapabilir misiniz? Saygılar sunarım.

HALİL GÜNGÖROĞLU
Öğretmen
6940 Weinheim - Batı Almanya

Sevgili Kumbara Dergisi Yetkilileri:
Yazdığım bazı roman ve hikâyelerim var. Bunları gazetelere gönderdim ama sonuç alamadım. Bunlardan bir örnek gönderiyorum. İnşallah değerlendirirsiniz. Sevgiler.

ÖMER NAİR
Ürgüp - Nevşehir

Sevgili ÖMER NAİR:
Gönderdiğin öyküyü okudum. Öykü için iyi bir konu bulmakla birlikte bu konuyu iyi işleyememişsin. Sözlükte sanatın tanımı şöyle veriliyor: "Bir duygunun, tasarının ya da güzelliğin anlatımında kullanılan yöntemlerin tümü ya da bu anlatım sonucunda ortaya çıkan üstün yaratıcılık." Anlaşıldığı gibi bir sanat yapıtı yaratmak için üstün bir yaratıcılık birikimi gerekiyor. Sana çok okumanı öneriyorum. Türk öykücülerini, dünya öykücülerini okuman ve öykü yöntemlerini, öykü kurgularını incelemen gerekiyor. Doğal ki, yalnız öykü okumanı önermiyorum; tüm kitap türlerinden çeşitli yapıtları okumalısın. Noktalama işaretlerinin ve sözcüklerin doğru kullanımı için sana bir yazım (imla) kılavuzu almanı öneriyorum. Sanat uğraşında başarılar.

Sevgili Nevzat Ağabey:
Derginizi sürekli takip etmekteyim. En çok "Güler Abla", "Genel Kültür", "Ünlü Kişiler", "Genel Bilgi Testleri", "Buluşların Öyküleri" köşelerini seviyorum. Benim en büyük merak alanlarımdan biri edebiyattır. Kitap okumayı da çok ciddiye aldığımı söylemeliyim. Sizden Türk ve dünya edebiyatçılarını tanıtan bir köşe hazırlamanızı istiyorum. Böylece tüm arkadaşlar da edebiyatla ilgilenmiş ve edebiyatçıları tanımış olurlar. Saygılar ve selamlar.

SERDAR UŞBAŞ
Çengelköy - İstanbul

Sevgili Nevzat Ağabey:
Sizden ricam olacak, derginizde deney köşesini yeniden yayınlarsanız çok memnun olacağım. Ayrıca derginizi her ay büyük bir sevgiyle okuduğumu bilmenizi isterim. Bu dergide emeği geçen bütün ağabey ve ablalarıma çok teşekkür ederim.

R. DENİZ ATEŞ
Ş. Karaağaç - Isparta

Sevgili Nevzat Ağabey:
Senden bir ricam var. Galatasaray, Fenerbahçe ve Beşiktaş gibi futbol takımlarının resimlerini spor sayfasında yayınlarsanız çok sevinirim. Kumbara Dergisi'ne selamlar.

BİLAL GEÇİT
Salihli - Manisa

Sevgili Nevzat Ağabey:
Babam İş Bankası'nda çalıştığı için Kumbara Dergisi'ni severek okuyorum. Bütün sayfalar çok güzel. Özellikle "Şaşkınlar", "Garip Ama Gerçek", "Zehra Abla", "Bilmece Bulmaca", "Genel Bilgi Testleri" ve "Ülkeleri Tanıyalım" köşesini çok seviyorum. Şiir, Resim yarışmaları düzenlerseniz memnun olurum. Kumbara Dergisi'ni hazırlayan görevlilere tüm çocuklar adına sevgi ve saygılarımı sunarım.

HİLAL AYAN
Trabzon

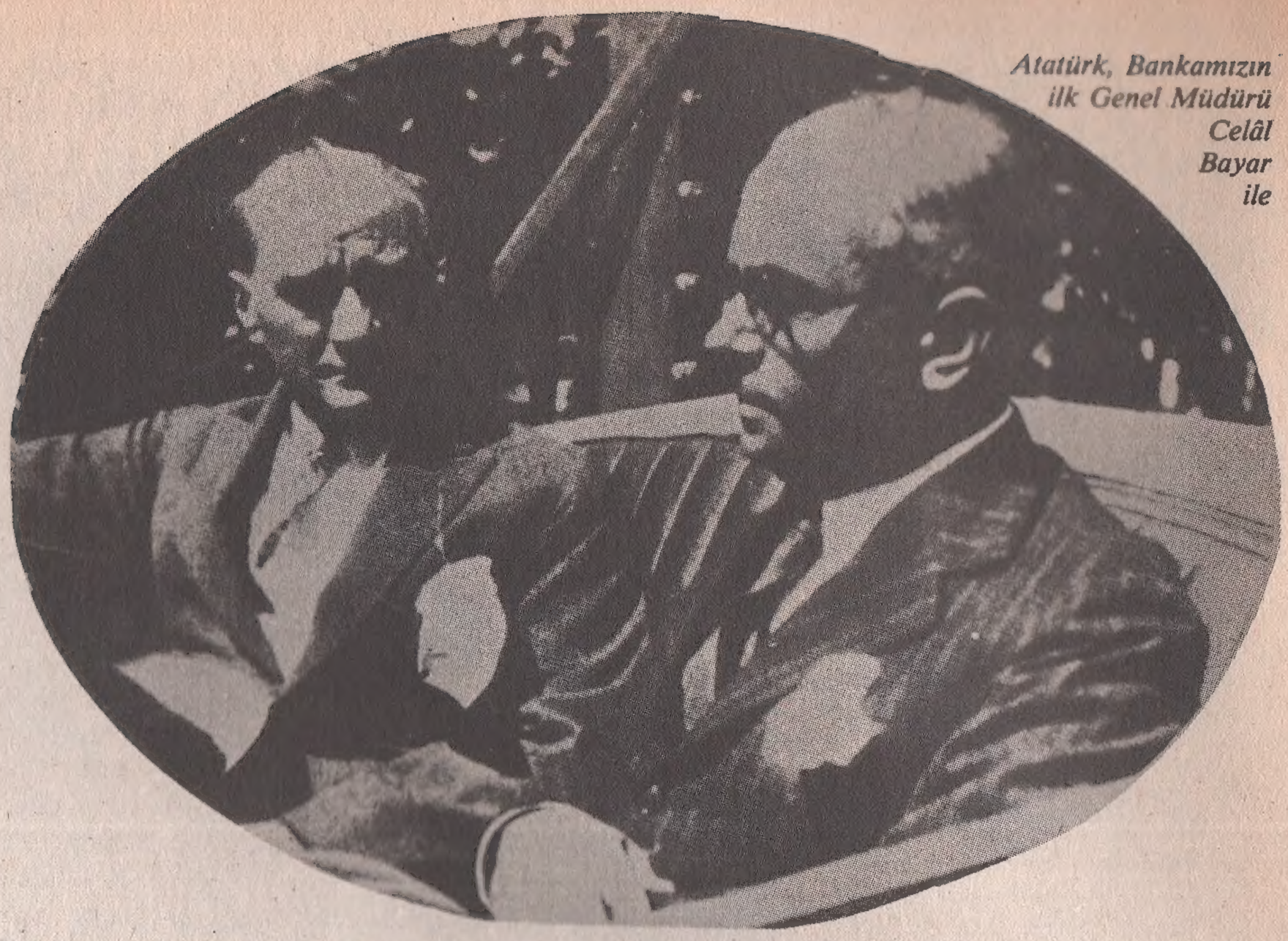

Atatürk, Bankamızın ilk Genel Müdürü Celâl Bayar ile

BANKAMIZ 64 YAŞINDA

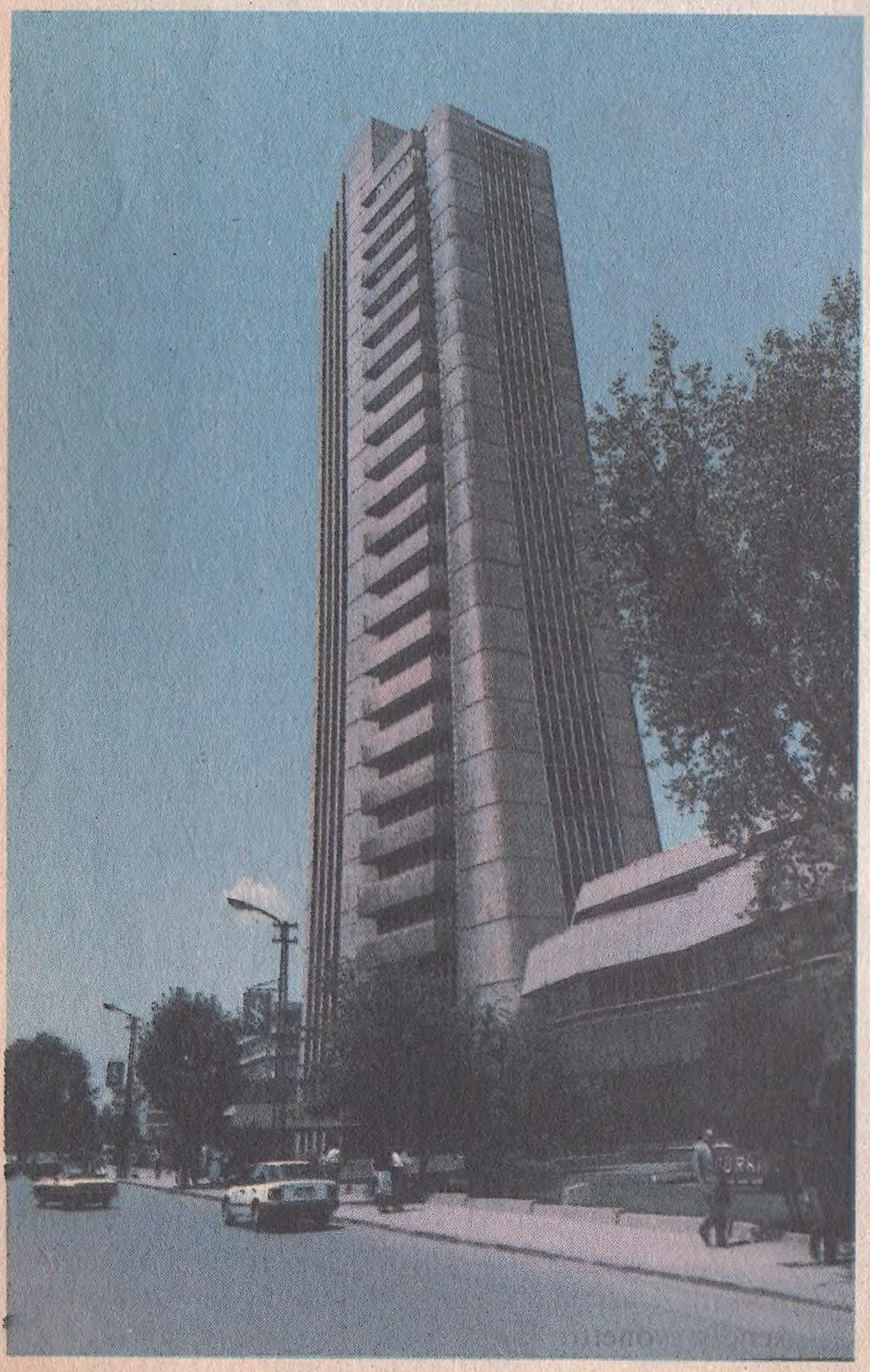

Türkiye İş Bankası Genel Müdürlük binası.

Sevgili çocuklar,

Size bu sayımızda, Bankamızın kuruluşunu anlatacağız. Elinizde tuttuğunuz bu dergiyi hazırlayıp, hiçbir ücret talep etmeden sizlere ulaştıran Bankamız İş Bankası, acaba nasıl bir kuruluştur? Milyarlarla ifade edilen mal varlığı ile bugün Türk ekonomisinin lokomotif kuruluşlarından birisi sayılan İş Bankası, nasıl kurulmuştur? Sizlere bunları anlatalım istedik.

"İş Bankası büyük müessesedir. Atatürk, İş Bankası ile iftihar ederdi. Napoleon da, Banque de France'ı kurmuştu, onu da biliyordu. İş Bankası'nı hem kendi zamanının, Cumhuriyetin, hem de kendi şahsının bir muvaffakiyeti addederdi."

(Önce belirtelim ki, "müessese", kuruluş, "muvaffakiyet" kelimesi ise, başarı anlamına gelmektedir.)

Yukarıdaki sözler, 104 yaşında ölen 3. Cumhurbaşkanımız Celâl Bayar ile 13. Genel Müdürümüz Burhan Karagöz'ün, 26 Ağustos 1985 tarihinde yaptıkları, filme de çekilen, bir söyleşiden alınmıştır.

Bankamızı kuran ve ilk Genel Müdürlüğünü yapan Celâl Bayar'ın bu sözlerinden, İş Bankası'nı Atatürk'ün kurduğunu ve onun daima Bankamızla iftihar ettiğini öğreniyoruz. Acaba Atatürk'e bu güzel duyguları veren Bankamız, hangi koşullarda kuruldu...

Buna cevap vermemiz için, 1920 yılına, cephelerde Kurtuluş Savaşı'nın yapıldığı günlere dönmemiz gerekir. Ve o zaman görürüz ki, ülkemizi işgal eden kuvvetler karşısında, biz sadece silah ve top mevcudiyetimizle değil, "satın alma" gücümüzle de felaket durumdayız.

O dönemde, alım satım ülkemizde, altın ve banknotla yapılıyor. Ama bir savaş ekonomisinin ihtiyaçlarını karşılayacak olan, o banknotları basan, bizim Merkez Bankamız değil. Bu görevi, tamamen yabancı sermaye ve yabancı personelle çalışan, o günün Osmanlı Bankası yapıyor. Yapıyor ama, bir Kurtuluş Savaşı'nın gerektirdiği koşullarda değil. Bir yandan savaş planlarının yapıldığı, askere alınacak insanlara giydirilecek ayakkabı ve pantolonların nasıl temin edileceğinin tartışıldığı o günlerde,

para konuları da ön plana çıkıyor. 1923 Şubat'ında, İzmir'de I. İktisat Kongresi toplanıyor. 4 Mart 1923'te yayınlanan İktisat Kongresi kararları içinde şu satırlar dikkati çekiyor:

— Uygun bir ad altında, bir ticari ana banka teşkil edilecektir,

— Hükümet, yeni kurulacak bankaya ortak olacaktır,

İşte sevgili çocuklar, 26 Ağustos 1924 tarihinde kurulan İş Bankası, İzmir İktisat Kongresi'nde sözü edilen bu "ticari ana banka"dır.

Sermayesinin 250 bin lirası, Hint Müslümanlarının, Kurtuluş Savaşı'nda Türk ordusuna destek olmak üzere, Mustafa Kemal'e gönderdikleri paradan arta kalandır. Bir milyon sermayeli Banka'nın diğer hissedarları ise, İktisat Kongresi'nde alınan karara uygun olarak, üç-beş kuruşu olan Türklerdir.

Sizlere kendimizi tanıttığımız bu kısa yazımızda, gene 3. Cumhurbaşkanımız Celâl Bayar'ın açıkladığı bir gerçeği de nakletmeliyiz.

"Atatürk, Banka'nın hissesinden on para sarfetmedi. Kendisine ait hisse senetlerini Dil ve Tarih Kurumlarına vasiyet etti. Faiz olarak dahi Banka'dan para alıp kullanmadı. Kendisine verilen kâr paylarının hepsini biriktirip yeni hisse senedi aldı. Böylece Banka kasasından kuruş çıkarmadı. Ben de diyorum ki, o bir çuvala doldurup, Osmanlı Bankası'ndan getirdiğim 250 bin lira ne mübarek paraymış."

Evet çocuklar, bugün 100'ü aşkın iştirakı ile cam sanayiinden tekstile, otomobilden gıda sanayiine kadar elinizin altındaki pek çok malda, eşyada katkısı olan Bankamız o 250 bin liranın yarattığı bankadır.

Bu tatil günlerinde dahi zamanınızı ve diğer imkânlarınızı en iyi şekilde kullanmanızı dileriz. Bir 250 bin liranın neler yarattığını lütfen unutmayınız...

Hepinize sevgiler... İş Bankası'nın dostları, siz sevgili çocuklarımıza en iyi dileklerimizle...

KUMBARA DERGİSİ

ZAFER BAYRAMI'NI KUTLUYORUZ

ULUSAL Kurtuluş Savaşımızı Büyük Zafer'le sonuçlandıran Başkomutanlık Meydan Savaşı, 26 Ağustos 1922 tarihinde "Büyük Taarruz"la başlamıştı. Tarihimize 30 Ağustos Zaferi adıyla geçen bu başarı, ülkemizin bu gününü bile belirleyen çok önemli zaferlerden biridir. Bu yıl bu Büyük Zafer'in 66. yıldönümüdür.

Büyük Zafer'in 66. yıldönümünü kutlarken, bu büyük savaşı da kısaca anımsayalım. Sakarya Meydan Savaşı'nın üzerinden bir yıldan fazla bir zaman geçmiş, Yunanlılarda artık yeniden saldıracak güç kalmamıştı. Barışı sağlamak, ülkemizi parçalanmaktan kurtarmak için düşmanı Anadolu'dan zorla atmaktan başka çare kalmamıştı. Üstelik de sonbahar yağmurları başlamadan taarruza geçmek gerekiyordu. Alaşehir'deki cephe genel karargâhına giden Mustafa Kemal ve Fevzi Paşalar, "taarruz" için durumu uygun görmüşlerdi.

Sonunda 26 Ağustos sabahı Türk ordusunun ateşe başlamasından birkaç saat sonra piyade tümenleri taarruza geçti. 27 Ağustos'ta Yunanlıların uzun zamandan beri destekledikleri bütün hatlar yarıldı. Kuvvetlerinin önemli bir bölümü imha edildi. Kurtulanlar, kuzeye doğru kaçtılar.

Mustafa Kemal Paşa, savaşı kendisi yönetti. Bundan dolayıdır ki bu savaşa "Başkomutanlık Meydan Savaşı" denir. Bu günde çok önemli ilerlemeler gerçekleştirildi. Düşmana büyük kayıplar verdirildi. 1 Eylül'de Yunan ordusunun Başkomutanı General Trikopis, yanındakilerle birlikte kaçarken tutsak alındı.

Böylece beş gün içinde bütün dünyayı hayran bırakan büyük bir savaş yapıldı ve ülkemiz düşmanlarından kurtuldu.

İşte Zafer Bayramı, her yıldönümünü coşkuyla kutladığımız Büyük Zafer'in gerçekleştiği gündür. Ve bu günü Atatürk, kahraman ordumuza armağan etmiştir. Hepinize, bu güzel bayram kutlu olsun!

GÖNLÜMDE BÜYÜYEN SERÇE

Yazan: ABBAS CILGA

Resimleyen: NİLÜFER DERİCİOĞLU

Mutfakta üçümüzdük. Çay yanında elmalı pasta vardı. Sıcak pastanın tadına vara vara, annemin yemek yapmadaki başarısını bir daha anlaya anlaya, ikindi kahvaltısı ediyorduk. Tabağındakini çok beğenmişler gibiydik sessizlikte...

— Salondan bir ses geliyor! demeseydi babam, hiç kuşkusuz sessizliğimizi sürdürecektik.

— Pencere açık mı kaldı da çarpıyor? Ben bir bakayım hele...

Annem böyle diyerek kalktı masadan. Çok geçmedi, coşkulu ünleyişini duyurdu bize:

— Kuş! Kuş! Salona bir kuş girmiş. Gelin buraya!..

Bir kuş bunca yakınıma, evimin içine kadar gelir de, durur muyum hiç? Fırladım yerimden. Salona seğirttim.

Salon kapısının üstündeki penceredeydi kuş. Erkek serçelerden biriydi. Dışarıya çıkmak istiyordu ya, cam engeldi kendisine. O da bilinçsiz, kendini cama çarpıyordu sürekli. Biraz aşağıya uçmayı akıl edebilseydi, açık salon kapısından uçar giderdi.

Babam yaklaştı. Parmaklarını açıp, eğri eğri tutarak serçenin üstüne bastırdı elini. Hareketsiz kaldı o. Avucunun içinde tutarak ayrıldı babam oradan. Görelim diye bize doğru tuttu. Serçe hep başını oynatıyor, arada babamın parmağını gagalıyordu. Kurtulmak için uğraş veriyordu kendi gücünce.

— Babacığım, onu bana ver! dedim.

— Ne yapacaksın Tülin? Çok korkular yaşadı. Kendini cama vurup durdu. Kimbilir ne kadar yorgundur şimdi? Gördün işte. Bırakayım da gitsin. Baksana, yüreği nasıl da çarpıyor zavallının!.. Göğüs kafesini parçalayıp dışarı çıkacak sanki!..

— Ne olur babacığım, ne olur!..

— Peki ama, çok sıkma. Bir yanlışlık yapıp evimize girdi. Yaşamıyla ödemesin bunu, dedi babam.

Serçe, benim avucumun içindeydi şimdi de. Yaşamımda ilk kez bir serçeyi avucumda tutmanın coşkusunu yaşıyordum. O da coşku içindeydi besbelli. Kalbinin hızlı atışından, göz kapaklarını sürekli açıp kapamasından belliydi bu. Gözleri de öyle hoş siyahlıktaydı ki... Serçelerin böylesine kara gözlü olduğunu bilmezdim..

Hazır elimdeyken, biraz sevmek, okşamak istedim onu. Başını, sırtını sıvazlamak istiyordum. Kendisinin dostu olduğumu da anlatmış olacağımı düşünüyordum. O zaman korkularından sıyrılabilir, bir dost elinde oluşunun mutluluğunu duyardı belki.

Tutuş durumunu değiştirmek için, onun kuyruğunu avuçladım. Ah, ne kötü etmişiiiim!.. Birden kanat çırptı.

— Viiç! diye ünledi.

Kurşun hızıyla uzaklaştı. Nisan mavisi gökyüzü altındaki boşluğa ulaşıp, gözden kayboldu. Bu söylediklerim, saniyeyle ölçülebilecek zaman içinde olup bitmişti!..

Şaşkınlığımı yaşarken farkına vardım: Onun kuyruk teleklerini sımsıkı tutmaktaydım! Ah zavallı, ah! Kuyruğunu olduğu gibi bende bırakmış, kuyruklu olarak geldiği evimizden, kuyruksuz olarak uzaklaşmıştı. Hem güzelliğinden, hem de uçuş sırasında kendisine dümen olup dengesini bulmasına yarayan önemli bir organından olmuştu. Üzüntülüydüm.

Suçlu buluyordum kendimi... Benim beceriksizliğimden varılmıştı bu kötü sonuca!..

Annem:

— Ne oldu kızım! Yüzün sapsarı!.. Gidenin ardından bunca da üzülmez ki insan. Kardeşin, akraban değil ki... O bir serçe. Elbette uçup gidecekti, dedi.

— Ama kuyruğu, dedim...

Babam:

— Oldu bir kez. Üzülme kızım, üzülme. Kuyruksuz ama, özgür o şimdi. Onun mutlu olduğunu düşünerek sen de mutlan! Haydi biz de mutlu olacağımız yere gidelim. Annenin o nefis elmalı pastası bizi bekliyor. Ne de güzel yiyorduk, değil mi?..

Serçeciğin kuyruk teleklerini atmaya kıyamadım. Ortadan cırcırlı, uzun kalem kutumu boşalttım. Tüyleri o kutuya yerleştirip kaldırdım.

Özgürlüğü için kuyruğundan olan o serçe, gönlümde büyümüştü. Kendisinden onca teleğin kopması az acı değildi kuşkusuz. Ama o, bunca acıya özgürlüğü için katlanabilme yiğitliğini göstermişti. Arkadaşları kendisini nasıl karşılamışlardı acaba? Kuyruksuzluğuyla eğlenmişler mi, yoksa özgürlük için yaptığı bu davranışı nedeniyle kendisini kutlayıp, övücü sözler mi söylemişlerdi? Ah, bunu bir bilebilseydim...

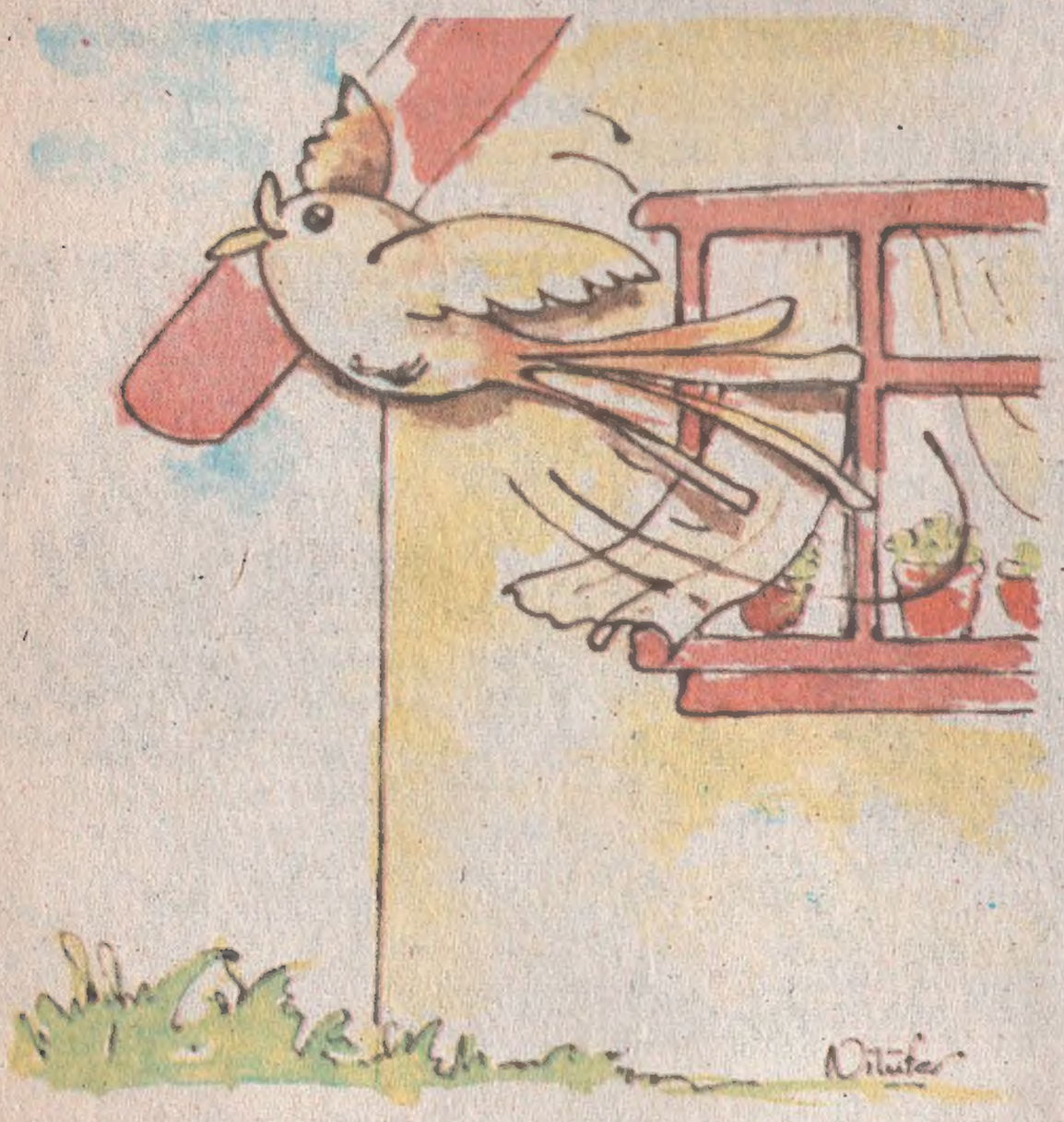

Güler Abla diyor ki

Okumak Çok Ciddî Bir İştir

Victor Hugo'nun şöyle bir sözü var, sevgili çocuklar: "Bir kitap dünyadan daha geniştir, çünkü maddeye düşünceyi katar." Bir süredir kitap okumuyor ve dünyadan daha geniş olan güzel kitapların dünyasına uğramıyordum. Tekrar hızla kitap oburluğumu tatmin etmeye başladım; bilemezsiniz ne mutluyum! Bilgileniyorum, düşünüyorum, yeni ve güzel boyutlara erişiyorum.

Siz de kitap okuyorsunuzdur mutlaka. Ama çok az okuyorsanız ya da hiç okumuyorsanız üzülürüm.

Geçen gün bazı öğrencilere, kendilerine verilen harçlıkları ne yaptıklarını sordum. Sonuç, kötüydü. Öğrenciler, çok az kitap okuyor ve paralarını gazoz, şekerleme gibi pek gerekli olmayan şeylere harcıyorlardı. Çok üzüldüm ve çocuklara içinde kitaba yer olmayan bir dünyada yaşamanın neler getireceğini anlattım. Ve öğrenciler, bana değil ama kendilerine sürekli kitap okuyacaklarına ilişkin söz verdiler. Sürekli kitap okuma uğraşlarını sürdürecekler ve güzel, bilgili bireyler olacaklardı.

Evet, çocuklar! Sizin kitaplarla aranız nasıl?

Güle Oynaya

TERSİ YÜZÜ BİR SÖZCÜKLER

Oyuncu sayısı: İstenildiği kadar
Yaş: 8 yaş ve yukarısı
Kolay ve eğlenceli bir oyun

Kimi sözcükler tersinden okununca, gene aynı kalırlar. Örnek: MUM, KABAK, YATAY.

Bu oyunda oyuncular "Tersi Yüzü Bir Sözcükler" yazarlar. Bu tür sözcükleri en çok sayıda yazan, sözcük başına bir puan alır. İstenirse, oyun beş ya da on dakikada bir sonuçlanabilir.

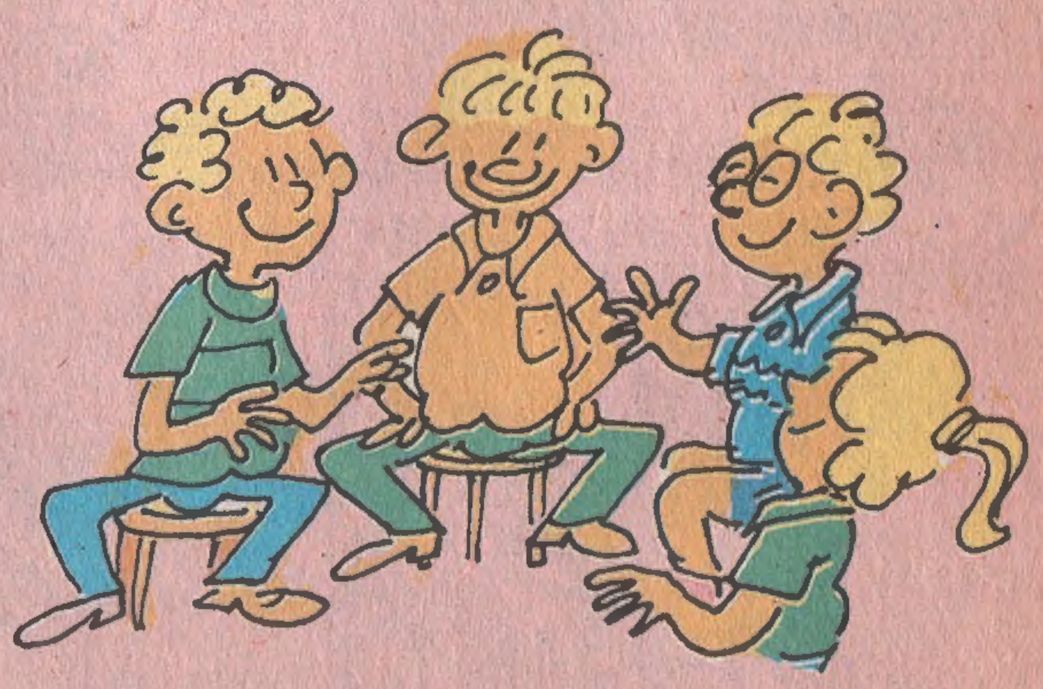

(Türkçemizde bu tür sözcükler, en çok "K" harfiyle başlayan 5 harfli sözcükler olarak ortaya çıkıyor. Biz 17 tane bulduk. Bakalım siz kaç tane bulabileceksiniz? Yukarıda bir örneği verilmişti zaten: KABAK.)

BİZİM ALİ

MISTIK

HAVA ÇOK SICAK. PLÂJA GİDİP RAHATLIYAYIM BİRAZ.

AMANIN! BU NE KALABALIK? İĞNE ATSAN YERE DÜŞMEZ!

İNSANLAR, İNSANLAR! KUM GİBİ İNSAN KAYNIYOR.

KENDİME TENHA, SAKİN İNSANSIZ BİR YER BULMALIYIM. SIKILDIM İNSANLARDAN!

HAH! İŞTE BURADA KİMSECİKLER YOK.

HEMEN DENİZE ATLAYIP SERİNLEYEYİM!

OF BAŞIM. ÇEVREDE YARDIMIMA KOŞACAK HİÇ KİMSE YOK!

NEYSE Kİ ÇOK ŞANSLIYIM. KUM YUMUŞAKMIŞ. ÜSTELİK ATLADIĞIM YERDEKİ YOSUNLAR YASTIK GÖREVİ YAPTI. YA BAŞIMI BİR TAŞA ÇARPSAYDIM.

TERS BİR ATLAYIŞ. YUMUŞAK BİR YERDE DE BOYNUMU KIRABİLİRDİ. DAHA DİKKATLİ OLMALIYIM. ŞÖYLE YAVAŞ BİR DALIŞLA YÜZMEYE BAŞLAYALIM.

SIĞ YERLERDE SU ÇOK SICAK. SERİNLEMEK İÇİN AÇILMALIYIM.

AÇILMA BOĞULURSUN

OOH! BURASI TAM İSTEDİĞİM SERİNLİKTE. ÇEVREMDE BENİ RAHATSIZ EDECEK KİMSE DE YOK!

EH, ARTIK DÖNEBİLİRİM.

AMANIIN! KIYIDAN NE KADAR UZAKLAŞMIŞIM! AMA BEN İYİ BİR SPORCUYUM, BU KADAR MESAFEYİ RAHATÇA YÜZEBİLİRİM.

BÜTÜN ÇABAM BOŞUNA. KIYIDAN UZAKLAŞIYORUM.

AKINTI ÇOK GÜÇLÜ. NE YAPSAM FAYDASI YOK!

İMDAAT! BOĞULUYORUM. İNSANLAAR! İNSANLAR NEREDESİNİZ?

DAYAN DELİKANLI, GELİYORUZ!

ÇOK ŞANSLISIN ARKADAŞ, SANA RASTLAMASAYDIK DAHA DA AÇIKLARA SÜRÜKLENECEKTİN.

BU AKINTI HERŞEYİ ALIR GÖTÜRÜR.

SAKIN BİR DAHA BİLMEDİĞİN SULARDA AÇILMA...

DENİZİN ŞAKASI OLMAZ HAA! BUNU HİÇ UNUTMA!

SAĞOLUN HAYATIMI KURTARDINIZ.

BU BİZİM İNSANLIK GÖREVİMİZ. İNSAN İNSANA HER ZAMAN MUHTAÇTIR. HAYDİ HOŞÇA KAL.

EVET. İNSAN İNSANA MUHTAÇ AMA, PLÂJDAKİ KADARI DA FAZLA.

YA BURADA BAŞIMA BİR İŞ GELİRSE! KİMSENİN HABERİ OLMAZ. BELKİ DE ÇEVREM TEHLİKELERLE DOLUDUR.

ÇALILARIN İÇİNDE SAKLANMIŞ, ZEHİRLİ BİR YILAN.

TAŞLARIN DİBİNDE GİZLENMİŞ KOCA BİR AKREP!

KUMLARIN ARASINA KARIŞMIŞ KESKİN BİR CAM PARÇASI!

KAZAYA UĞRADIĞIM ZAMAN YAKINIMDA KİMSE YOKSA NE YAPARIM?

KIYIDA TEHLİKE YOK ...ÇOK YORGUNUM. YATAĞA UZANIP BİRAZ UYUYAYIM. HEM ROBENSON ISSIZ ADADA TEK BAŞINA NASIL YAŞAMIŞ.

ISSIZ ADAYI DÜŞÜNEREK UYUYACAĞIM. ŞİMDİ BİR YELKENLİ GEMİDE DALGALARIN SESİNİ DİNLEYEREK YATIYORUM.

GEMİ DENİZDE BİR BEŞİK GİBİ SALLANIYOR...

RÜZGÂR GEMİYİ, İNSANLARDAN UZAKTAKİ ISSIZ, HUZUR ADASINA GÜRÜKLÜYOR. ADANIN TÜMÜ BENİM. HİÇ KİMSE, HİÇ BİR ŞEYİME KARIŞMIYOR. ISSIZ, ÖZGÜRLÜK ADASINDA...

AMA BİZİM ALİ'NİN AKLINA GELMEYEN BİR İŞ BAŞINA GELMİŞTİ. DALGALARIN, KIYIDAN ALDIĞI , İÇİ HAVA DOLU DENİZ YATAĞINI, RÜZGÂR HIZLA AÇIKLARA SÜRÜKLÜYORDU...

ALİ, HUZURLU ISSIZ ADA DÜŞLERİ GÖREREK SAATLERCE UYUMUŞTU VE HABERİ OLMADAN, SAATLERCE DENİZDE YOL ALMIŞTI. RÜZGÂR, SONUNDA, DENİZ YATAĞINI BİR KIYIYA ATTI.

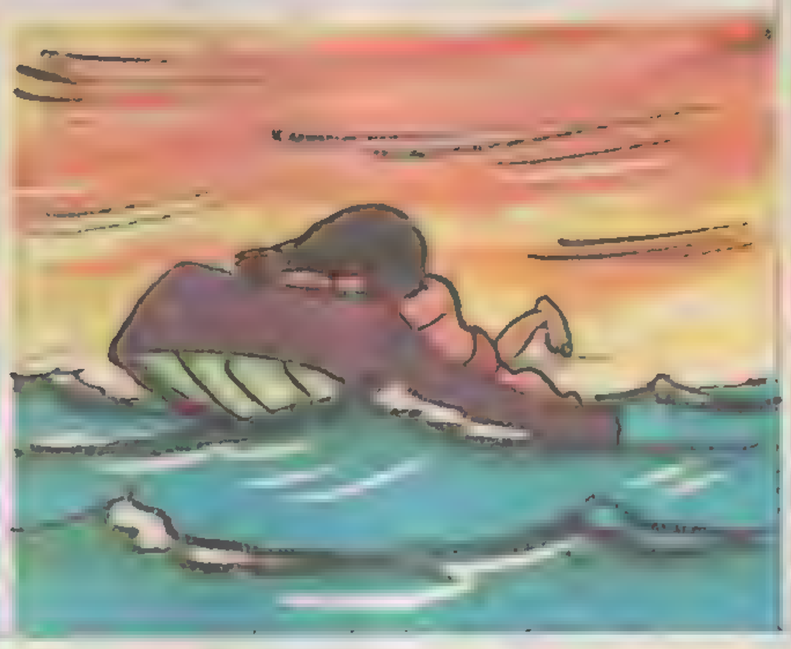

BU SARSINTI DA NE? GEMİ KAYALARA BİNDİRDİ!

BİZİM PLÂJ NE KADAR DEĞİŞMİŞ! ANLADIM, UYURKEN DALGALAR BENİ SÜRÜKLEYİP BAŞKA YERE GETİRMİŞ!

BURASI DÜŞLEDİĞİM ISSIZ ADA OLMALI. AMA TEK BAŞIMA NE YAPACAĞIM? NE YİYİP NE İÇECEĞİM? NASIL YAŞAYACAĞIM?

İMDAAT! İNSANLAAR! İNSANLAR NEREDESİNİZ? KURTARIN BENİ BURADAN... İNSANLAAAAAAR!...

DAYAN DELİKANLI, GELİYORUZ!

ÇOK ŞANSLISIN ARKADAŞ, SANA RASTLAMASAYDIK DAHA DA AÇIKLARA SÜRÜKLENECEKTİN.

BU AKINTI HERŞEYİ ALIR GÖTÜRÜR.

SAKIN BİR DAHA BİLMEDİĞİN SULARDA AÇILMA...

DENİZİN ŞAKASI OLMAZ HAA! BUNU HİÇ UNUTMA!

SAĞOLUN HAYATIMI KURTARDINIZ.

BU BİZİM İNSANLIK GÖREVİMİZ. İNSAN İNSANA HER ZAMAN MUHTAÇTIR. HAYDİ HOŞÇA KAL.

EVET. İNSAN İNSANA MUHTAÇ AMA, PLÄJDAKİ KADARI DA FAZLA.

YA BURADA BAŞIMA BİR İŞ GELİRSE! KİMSENİN HABERİ OLMAZ. BELKİ DE ÇEVREM TEHLİKELERLE DOLUDUR.

ÇALILARIN İÇİNDE SAKLANMIŞ, ZEHİRLİ BİR YILAN.

TAŞLARIN DİBİNDE GİZLENMİŞ KOCA BİR AKREP!

KUMLARIN ARASINA KARIŞMIŞ KESKİN BİR CAM PARÇASI!

KAZAYA UĞRADIĞIM ZAMAN YAKINIMDA KİMSE YOKSA NE YAPARIM?

3

KIYIDA TEHLİKE YOK ...ÇOK YORGUNUM. YATAĞA UZANIP BİRAZ UYUYAYIM. HEM ROBENSON ISSIZ ADADA TEK BAŞINA NASIL YAŞAMIŞ.

ISSIZ ADAYI DÜŞÜNEREK UYUYACAĞIM. ŞİMDİ BİR YELKENLİ GEMİDE DALGALARIN SESİNİ DİNLEYEREK YATIYORUM.

GEMİ DENİZDE BİR BEŞİK GİBİ SALLANIYOR...

RÜZGÂR GEMİYİ, İNSANLARDAN UZAKTAKİ ISSIZ, HUZUR ADASINA SÜRÜKLÜYOR. ADANIN TÜMÜ BENİM. HİÇ KİMSE, HİÇ BİR ŞEYİME KARIŞMIYOR. ISSIZ, ÖZGÜRLÜK ADASINDA...

AMA BİZİM ALİ'NİN AKLINA GELMEYEN BİR İŞ BAŞINA GELMİŞTİ. DALGALARIN, KIYIDAN ALDIĞI , İÇİ HAVA DOLU DENİZ YATAĞINI, RÜZGAR HIZLA AÇIKLARA SÜRÜKLÜYORDU...

ALİ, HUZURLU ISSIZ ADA DÜŞLERİ GÖREREK SAATLERCE UYUMUŞTU VE HABERİ OLMADAN, SAATLERCE DENİZDE YOL ALMIŞTI. RÜZGÂR, SONUNDA, DENİZ YATAĞINI BİR KIYIYA ATTI.

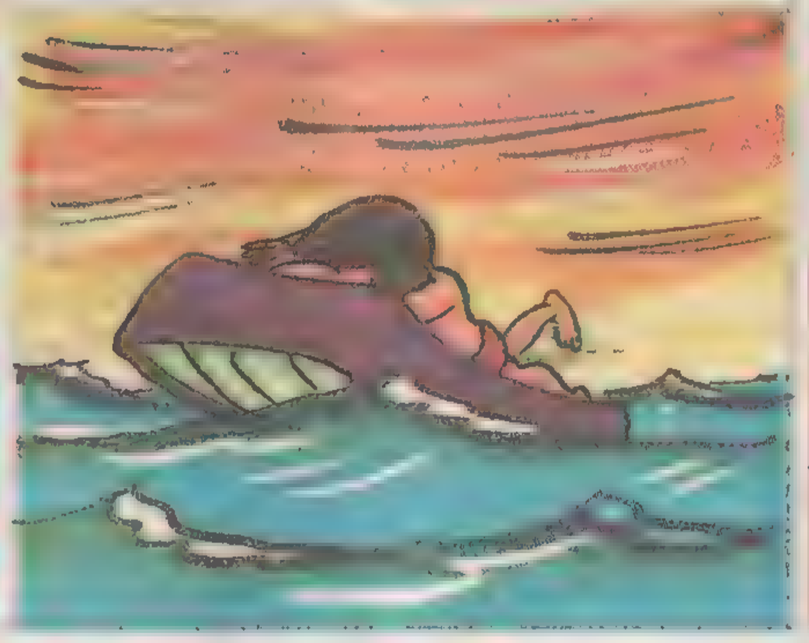

BU SARSINTI DA NE? GEMİ KAYALARA BİNDİRDİ!

BİZİM PLÂJ NE KADAR DEĞİŞMİŞ! ANLADIM, UYUR-KEN DALGALAR BENİ SÜRÜKLEYİP BAŞKA YERE GETİRMİŞ!

BURASI DÜŞLEDİĞİM ISSIZ ADA OLMALI. AMA TEK BAŞIMA NE YAPACAĞIM? NE YİYİP NE İÇECEĞİM? NASIL YAŞAYACAĞIM?

İMDAAT! İNSANLAAR! İNSANLAR NEREDESİNİZ? KURTARIN BENİ BURADAN... İNSANLAAAAAAR!...

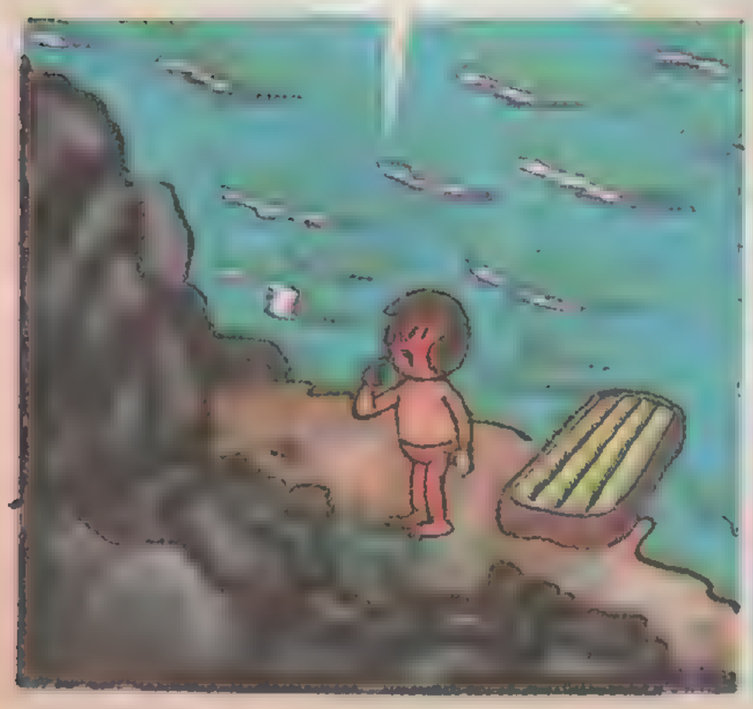

MOHAÇ MEYDAN SAVAŞI

Türk tarihinin en önemli ve kesin zaferle sonuçlanan savaşlarından biri, 29 Ağustos 1526'da Türk ve Macar orduları arasında Mohaç ovasında yapılan meydan savaşıdır.

Savaşın nedeni, Almanya İmparatoru ve İspanya Kralı Charles-Quint'in (Şarl Kent-5. Şarl) Avrupa'ya egemen olmak ihtirasıydı. Avrupa'nın birçok ülkesini ele geçirmişti ve bu kez yakın akrabası olan Macar Kralı İkinci Layoş'u Türklere karşı çıkması için inandırmaya çalışıyordu. Amacı, tümüyle Avrupa'ya egemen olmaktı. Macar Kralı, Charles-Quint'in kızkardeşiyle evlenmiş; kendi kızını, onun kardeşi Ferdinand'a vermişti.

Bu arada, Fransa Kralı Birinci François (Fransua) Charles-Quint'e esir düşmüş, annesi de İstanbul'a bir elçi göndererek Kanunî Sultan Süleyman'dan, oğlunun kurtulması için yardımda bulunmasını istemişti. Kanunî, bu isteği olumlu karşıladı. Sultan, durumun incelenmesi ve bir karara ulaşılması için savaş meclisini topladı. Sonunda, Avrupa'da ikinci bir cephe açılmadığı takdirde, İmparatorun Fransa ve Macaristan'a egemen olması büyük bir olasılıktı ve bu durum da Türkleri Avrupa'da oldukça zorluklarla karşı karşıya bırakacaktı. Toplantıda sefere çıkılması kararı verildi. 1526 yılı başında Rumeli kumandanlarına, Anadolu Beylerbeyi Behram Paşa'ya, Bosna Beylerbeyi'ne ve Kırım Hanı'na savaşa hazır olmaları emri gönderildi.

Gerekli hazırlıklar yapıldıktan sonra Kanunî, 23 Nisan 1526 günü, Avrupa'ya doğru yola çıkmak üzere ordusuyla İstanbul'dan ayrıldı. Yol üzerinde bulunan Petervaradin, İllok ve Eszek kaleleri alındı. Macar ordusu ise, Türk ordusuna karşı çıkmak için, Mohaç ovasında toplandı. Ordunun başında Macar Kralı İkinci Layoş ile Başkomutan Nodor Batory bulunuyordu.

Kanunî, önce akıncılarına çevreyi sarmaları emrini verdi. Böylece Macar ordusunun yardım alması önlenecekti. Türk ordusu, 26 Ağustos 1526 günü Mohaç ovasına ulaştı. Burada başta Kanunî olmak üzere Başvezir İbrahim Paşa ve ordu komutanları, deneyim sahibi askerler, hemen bir savaş toplantısı yaptılar. Söz alan Yahyapaşaoğlu Bâli Bey, birbirlerinene zincirlerle bağlı Macar süvarilerinin aşılmasının bir hayli zor ve kitle halinde yapılacak bir saldırının sakıncalı olacağını belirtti; bir öneride bulunarak, düşmanın yan ve gerilerine yapılacak saldırıların daha çok başarı sağlayacağını söyledi. Bu öneri, Sultan ve savaş meclisince benimsendi.

Macar ordusu, 29 Ağustos günü saldırıya geçti. Mohaç ovasının bir yanı Karasu bataklığı idi; öteki yanında ise tepeler vardı. Türk ordusunun ön safında Başvezir İbrahim Paşa komutasında Anadolu askeri bulunuyordu. Üçüncü safta Padişah ile Yeniçeriler yer almıştı.

Savaş, Macarların saldırısıyla başladı. Rumeli askeri, alınan karar gereğince bir süre savaştıktan sonra geri çekilerek Macar süvarilerini Türk toplarının karşısına getirdi. Bâli Bey komutasındaki akıncılar da çekilme yollarını keserek düşmanı çember içine aldı. 300 Türk topunun hep birden ateşe başlamasıyla Macar ordusu toz duman içinde dağılmak zorunda kaldı. Kral İkinci Layoş ve kendisiyle birlikte kaçan askerleri Karasu bataklığında kayboldu. Türk ordusu, Macar Krallığı'nın başkenti Budin'e girdiği zaman kimseyi göremedi. Kraliçe Maria ve devlet yöneticileri kenti çoktan terketmişti.

Böylece Kanunî Sultan Süleyman ve ordusu, Türk tarihine önemli bir zafer kazandırmış ve Türklerin Avrupa'daki egemenliğini sürdürmüştür.

---

* *Türk ordusu, İstanbul'dan ayrıldıktan sonra günde ortalama 25 kilometre yol alarak üç ay içinde Belgrad'a ulaştı.*

* *Türkler, 13 Ağustos'ta Yugoslavya'da Tuna'nın bir kolu olan Drava nehri üzerine Belgrad'dan getirdikleri malzemelerle bir köprü kurdular. 200 metre uzunluğunda olan köprünün yapımı beş günde tamamlandı.*

* *Mohaç Meydan Savaşı, yağmurun çok yağdığı fırtınalı bir havada yapıldı. İki saat süren ve çok çetin geçen bir mücadele sonunda düşman kesin bir yenilgiye uğratıldı.*

HAYALET ORDU

Çin sülalesinden Şi Huang Ti, sonsuzluğa kadar içinde yaşayacağı bir yeraltı sarayı kurmayı düşlemiş ve bunun planlarının hazırlanmasıyla yapılması için 38 yıl harcamıştı.

Çinli eski bir tarihçi olan Ssu-ma Çien'in yazdığına göre, bu amaçla dev bir çukur açılması ve bronzdan temeller dökülmesi için 700.000 işçi çalıştı. Huang Ti İmparatorluğu'nun hemen her köşesinden toplanan yeşimtaşı, inci, bronz, ipek ve ketenden yapılmış çeşitli eşya, değerli taşlar, vazolar ve tabaklar bu büyük mezara yerleştirildi. Ustalar, mezara girmeye çalışacak hırsızları o anda vuracak biçimde mekanik bir mancınık yaptılar.

Söylendiğine göre, Si Huang Ti'nin gömülmesinden sonra tabutunu taşıyanlar çıkmadan önce, yeşimtaşından yapılmış olan mezar odasının kapısı mühürlendi. İmparatorun oğlu, bu insanların yeniden gelerek babasının mezarını soyacaklarından korkmuştu. Çok büyük bir höyük halinde olan mezar, daha sonra yerinin belli olmaması için kalın bir toprak tabakasıyla örtüldü ve bu toprağın üzerine de ağaçlar, çalılıklar, çeşitli ot ve çiçekler dikildi. İlk yapıldığı zaman görünen yüksekliği 166 metre olan höyüğün şimdiki yüksekliği 34 metredir.

Arkeologlar, son yıllarda Şi Huang Ti'nin mezarını açma olanağı buldular. Gerçekte, bununla ilgili olarak anlatılan hikâyeler zamanla unutulmuştu. 1974 yılında Şensi eyaletinin Hsien-yang köyünden bazı köylüler tarlalarında çalışırlarken toprak altında insan heykelleri görüp çıkardılar. Bunlar, doğal büyüklükte, pişirilmiş çamurdan yapılmış, renkli ve acayip görünüşlü heykellerdi. Olay üzerine Çinli arkeologlardan oluşan bir kurul, incelemeler yapmak üzere sözü edilen bölgeye gitti ve hayretler içinde bakakaldığı bu heykellerden yüzlercesini daha ortaya çıkardı. Bunların hepsinin, yapıldıkları günden bu yana gerçek kılıçlar, oklar ve mızraklar taşıdıkları görüldü.

Bundan başka, sayısı 24'ten fazla olan ve yine pişmiş çamurdan yapılmış at heykelleri çıkarıldı. Dörder dörder sıraya konulmuş olan bu atların başları dikti ve burun deliklerinden adeta soluyorlarmış izlenimi vermekteydi. Her dört at, kayıştan dizginleri ve bronzdan süslemeleri içinde gerçek bir savaş arabası çekmekteydi. Arabalar içinde de bir sürücüsüyle birlikte oturmuş okçuların, mızrakçıların heykelleri vardı.

Bu hayalet ordunun amacı neydi? İlk Çin liderlerinden Şang sülâlesi döneminde (M.Ö. 1700-1100) savaşçılar, hizmetliler ve atlar, krallar ve yüksek düzeylerdeki görevlilerle birlikte canlı olarak gömülüyorlardı. Herhangi bir kralın çocuk doğurmamış eşi, öteki dünyada kendisine kız ve erkek çocuklar doğurması için kralla birlikte gömülmekteydi. Her ne kadar bu uygulama Şi Huang Ti'nin M.Ö. 210'da ölümünden çok önce kaldırılmışsa da, kendisi bu eski geleneğe yakın bir uygulamayı yeniden canlandırmaya cesaret etmiştir. Öldüğü zaman sadece hazinesini değil, ordusunu da beraberinde öteki dünyaya götürmeye karar vermişti.

Bu ölüler kentinin küçük bir bölümü ortaya çıkarıldı ise de, yapılan incelemelerde burada en azından tam silâhlı 6000 asker heykelinin bulunduğu hesap edildi. Çinli arkeologlar, bu dev hayalet ordunun, aslında 12500 kilometre karelik bir alanda açılan büyük bir çukur içine yerleştirildiği, zamanla damının çöktüğü ve askerlerin, ortaya çıkarılmaları için yüzyıllarca bekledikleri inancındadır.

Arkeologlar, heykelleri dikkatle ve yakından inceledikleri zaman hayranlıklarını gizleyemediler. Bunların hiçbiri bir ötekine benzememektedir. Anlaşıldığına göre imparator; sanatçılardan, kendi özel korumacılarının ve atlarının heykellerinin yapılmasını istemiştir. Doğal büyüklükte olan her heykel, değişik bir kişiyi yansıtmaktadır. Bazılarında korkutucu, mağrur bakışlar, bazılarında da kibarca gülümseyen çehreler görülmektedir. Bütün bu bilgiler, dev yeraltı mezarının ortaya çıkarılan, ancak küçük bir bölümünden elde edildi. Acaba imparatorun gömülü olduğu küçük odada neler vardı? Arkeologlar bunu çok merak etmektedir.

Şi Huang Ti'nin başkenti Ksian'da kazma işleri sürdürülüyor. Şimdiden birçok sarayın temelleri, kalın duvarları ve çok iyi yapılmış su yolları ortaya çıkarılmış bulunuyor. Bütün keşfedilenler ve Şi Huang'ın mezarında bulunanlar, kendisiyle ilgili hikâyelerin abartılmamış olduğunu göstermektedir. O, Çin'in sadece birinci imparatoru değil, aynı zamanda en büyüğü idi.

Genel Bilgi Testleri

Hazırlayanlar: AYSEL ALTINKAYNAK • HİKMET ALTINKAYNAK

İlk 5 soru aşağıdaki parçaya göre cevaplandırılacaktır.

Görevim, Trakya'nın arıcılığını geliştirmekti. Bunun için önce arıcılık bilgimi artırdım. Bu amaçla üç yıl çalıştım.

Herkesi sevgi ile karşılayacağıma, herkesin yanıldığı noktayı sabırla düzeltmeye çalışacağıma dair, her sabah kendi kendime söz veriyordum.

İlk işim, Süleoğlu'nda İsmail Akarçay adında bir arıcıyı bulmak oldu. Selam verip hoşbeş ettikten sonra amacımı anlattım. Çevrenin arıcılığa elverişli olduğunu, elindeki sepet sayısını, 15'ten 170'e çıkarabileceğini, fazla bal almak için modern sandıkla arıcılık etmesini anlatmaya çalıştım.

İsmail Akarçay, beni dinledikten sonra sandıkların fiyatını sordu ve şu cevabı verdi:

— Oğul! Benim kahve içmeye param yok, sandık parasını nereden bulayım?

Vedat PINAR

1 **Bu parçanın ana konusu sizce nedir?**
A) Gezi B) Tarım C) Arıcılık D) Hayvancılık

2 **Yazarın asıl görevi hangisidir?**
A) Tarım teknisyenliği
B) Tarım mühendisliği
C) Doğayı koruma uzmanlığı
D) Memurluk

3 **Yazar, İsmail Akarçay'a neyi anlatır?**
A) Modern tarımın üretimi artırdığını
B) Modern kovanların bal oranını çoğalttığını
C) Doğa dengesini bozmamak gerektiğini
D) Çiçeklerin bal yapan arılar için önemini

4 **İsmail Akarçay için hangisi doğrudur?**
A) Ege Bölgesi'nde arıcılıkla uğraşan bir köylü
B) Görevi arıcılığı öğretmek olan bir uzman
C) Süleoğlu'nda yoksul bir arıcı
D) Trakya'da ayçiçeği üreticisi

5 **Modern sandıkla arıcılık etmeyi benimsememesinin nedeni hangisidir?**
A) Hazır sandık bulamamaktadır.
B) Modern sandık alacak parası yoktur.
C) Sepette arıcılık, ona göre daha iyidir.
D) Modern arıcılığın bal üretimini artıracağına inanmamaktadır.

6 **"Ağız açtırmamak." deyimini en iyi açıklayan hangisidir ?**
A) Çok konuşarak başkalarının bir şey söylemesine fırsat vermemek.
B) Çok konuşarak, başkalarından da çok konuşma beklemek.
C) İki kişi, birbirleriyle gizli konuşmalar yapmak.
D) Konuşmaya büyük bir önem vermek.

7 **"Yurt tutmak." deyimini en iyi açıklayan hangisidir?**
A) Para biriktirmek.
B) Bir yeri yurt edinmek, bir yerde yerleşmek.
C) Eldeki yaşam koşullarına uymak.
D) Sürekli gezgin bir yaşam sürmek.

8 **"Suyu bulandırmak." deyimini en iyi açıklayan hangisidir?**
A) Suya taş atarak bulanık akmasını sağlamak.
B) Yolunda giden bir işi kötü niyetle karıştırmak.
C) Davranışlarında kimsenin incinmeyeceği bir yol tutmak.
D) Çok çaba harcamak.

9 **"Elde bir." deyimini en iyi açıklayan hangisidir?**
A) Hazır bulunan, var olan.
B) Bir şeye herhangi bir yolla sahip olmak.
C) Sayma sayılarının ilki.
D) Kesinlikle gerçekleşecek şey.

10 **"Lügat paralamak." deyimini en iyi açıklayan hangisidir?**
A) Anlaşılmaz, ağdalı sözcüklerle konuşmak.
B) Sözcüklerle çalışmaya çok düşkün olmak.
C) İncitici konuşmaları çok sevmek.
D) Konuşmaya hiç özen göstermemek.

11 **Osmanlı Beyliği'nin ilk başkenti neresidir?**
A) Edirne B) Bursa
C) Söğüt D) Konya

12 **Osmanlı Devleti'nde "Fetret Devri" hangi padişahın ölümüyle başlamıştır?**
A) Fatih Sultan Mehmet
B) Yıldırım Beyazıt
C) Kanuni Sultan Süleyman
D) II. Mahmut

13 **Mustafa Kemal Paşa, "Başkomutanlık Meydan Savaşı"nı nerede yönetmiştir?**
A) Anafartalar B) Conkbayırı
C) Kocatepe D) İnönü

14 **Bir dişin öz kısmını oluşturan hangisidir?**
A) Sinirler B) Mine
C) Dişeti D) Seman

15 **Vücudumuzun dengesini sağlayan hangi organımızdır?**
A) Omurilik soğanı B) Beyincik
C) Beyin D) Omurilik

(Cevaplar 30. sayfada)

Ünlü Kişiler

Celâl Bayar

Türk siyaset ve devlet adamı, Türkiye Cumhuriyeti'nin üçüncü Cumhurbaşkanı Celâl Bayar, 1883'te Bursa'nın Umurbey köyünde doğdu. Babası aynı köyde başöğretmen olan Abdullah Fehmi Efendi'dir. İlk ve orta öğrenimini, babasının görev yaptığı okulda tamamladı.

İkinci Meşrutiyet'in ilân edilmesi üzerine, İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin Bursa'da açılan şubesine girdi ve burada yaptığı çalışmalarla dikkatleri çekti.

Birinci Dünya Savaşı sonunda İstanbul'un ve ülkenin birçok yerinin düşman birliklerince işgal edilmesi üzerine, önce 1918'de Müdafaa-i Hukuk'u Osmaniye Cemiyeti'ne * girdi; sonra İstiklâl Savaşı'na katılmak üzere Anadolu'ya geçti. Mustafa Kemal Atatürk'ün yanında çalışmaya başladı. Saruhan milletvekili olarak Birinci Büyük Millet Meclisi'ne girdi. Onun için artık çok hareketli geçen bir yaşam başlamıştı. 1921'de İktisat Bakanı oldu, Lozan Konferansı'na giden ilk kurula danışman olarak katıldı. İkinci Büyük Millet Meclisi'ne bu kez İzmir temsilcisi olarak seçildi. 1924'te İmar ve İskân Bakanı oldu; 1932'de yeniden İktisat Bakanlığı'nın başına getirildi. 1937'de Başbakan oldu. 1939 yılına kadar bu görevde kaldı, 5 Kasım 1946'da, üyesi olduğu Cumhuriyet Halk Partisi'nden ve milletvekilliğinden istifa etti.

Türk siyasal yaşamında çok partili bir dönemin başlangıcı olmak üzere, arkadaşlarıyla birlikte Demokrat Parti'yi kurdu. Partisinin ilk katıldığı 1946 seçimlerinde, 65 milletvekiliyle birlikte Meclis'e girmeyi başardı. 14 Mayıs 1950 seçimlerinde 396 milletvekilliği kazanarak çoğunluğu sağlaması üzerine, 22 Mayıs'ta Cumhurbaşkanlığı'na getirildi. Bu görevde on yıl kaldı. 27 Mayıs 1960'da ordunun yaptığı devrim hareketi üzerine tutuklandı, partinin önde gelenleriyle birlikte Yassıada'da kurulan bir mahkemede yargılandı ve 15 Eylül 1961 günü idama hüküm giydi. Bu çeza daha sonra müebbet ** hapse çevrildi. Rahatsızlanması üzerine 7 Kasım 1964'te serbest bırakıldı.

Kendisiyle birlikte siyasal haklarından mahrum edilen arkadaşlarına da siyasal haklarının geri verilmesi için girişimlerde bulundu ve bu hak, 12 Ekim 1969'da yapılan seçimlerden sonra tanındı. 22 Ağustos 1986 tarihinde İstanbul'da Haydarpaşa Kalp ve Göğüs Hastanesi'nde öldü ve Umurbey köyünde büyük bir törenle toprağa verildi.

* *Osmanlı Haklarını Koruma Derneği.*

** *Süresiz.*

Çalışmaları

Ekonomi ve kültür konularıyla ilgilendi; kooperatifçiliği teşvik etti. Bursa'da öğrenmeye başladığı Fransızcasını ilerletti. İzmir Kız Lisesi'yle, Basmane'de Şimendifer Mestek Okulu'nun açılmasında büyük destek sağladı.

İstiklâl Savaşı hazırlıkları sırasında, önce zeybek, sonra imam kıyafetinde kent, kasaba ve köyleri dolaşarak halkı düşmana karşı uyardı; onların teşkilatlanmasına büyük destek oldu.

Türkiye İş Bankası'nın açılış gününden...

İş Bankası

Atatürk, ulusal ekonomi için ulusal bir banka kurulmasını istiyordu. Buradaki ilke, "Uygun bir ad altında ve anonim ortaklık olarak bir ticaret ana bankası kurulması" idi. Böylece halk tasarrufa alışabilecek ve toplanan paralar, ülke ekonomisinin çeşitli alanları için kaynak oluşturacaktı. İş Bankası, 26 Ağustos 1924'te kuruldu ve büyük zaferin ikinci yıldönümü olan 30 Ağustos 1924'te veznelerini halka açtı. Bankanın ilk genel müdürlüğünü de 9 yıl boyunca Celâl Bayar yaptı.

Özellikleri

- Plevne göçmenlerinden olan babası, 1877'de Türkiye'ye gelerek Umurbey köyüne yerleşti. Öğretmenliği dışında bir süre Gemlik Müftülüğü görevinde bulundu.
- Bursa'dayken İnegöllü Refet Bey'in kızı Reşide hanımla evlendi. Bu evlilikten Refi ve Turgut adında iki oğlu ve Nilüfer adında bir kızı oldu.
- Anılarını, **"Ben de Yazdım"** başlığını verdiği kitapta yayımladı.

Türkçesi: NEVZAT ERKMEN
(c) Usborne Publishing / ONK Ajans Ltd. Şti.

Uzay Mekiği 1: Nasıl Çalışır?

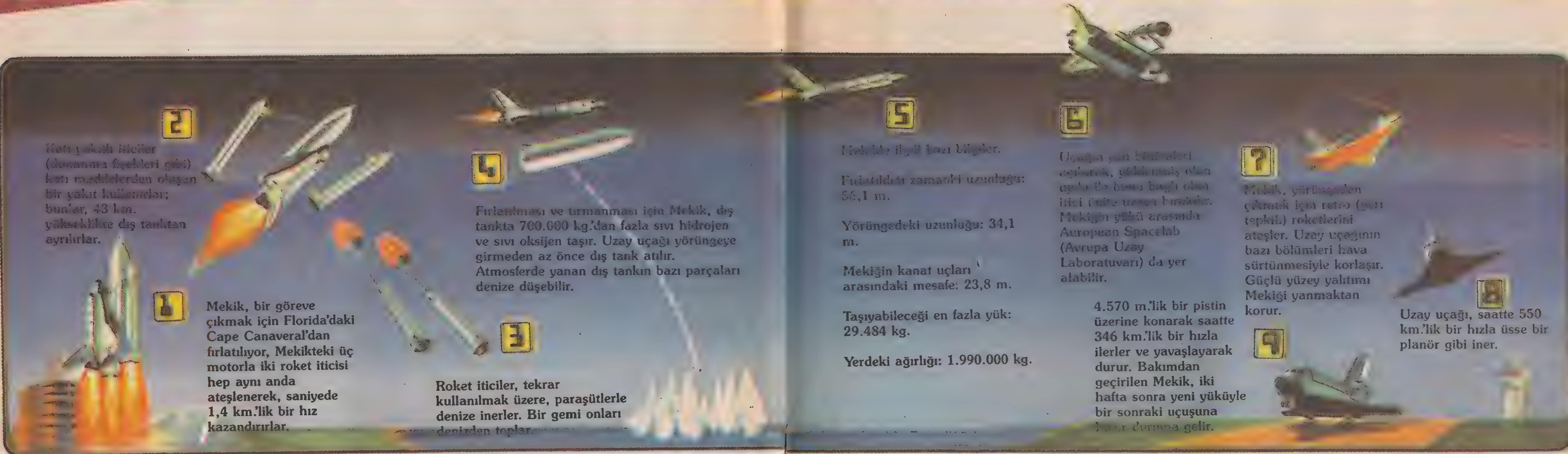

1 Mekik, bir göreve çıkmak için Florida'daki Cape Canaveral'dan fırlatılıyor, Mekikteki üç motorla iki roket iticisi hep aynı anda ateşlenerek, saniyede 1,4 km.'lik bir hız kazandırırlar.

2 Katı yakıtlı iticiler (donanma fişekleri gibi) katı maddelerden oluşan bir yakıt kullanırlar; bunlar, 43 km. yükseklikte dış tanktan ayrılırlar.

3 Roket iticiler, tekrar kullanılmak üzere, paraşütlerle denize inerler. Bir gemi onları denizden toplar.

4 Fırlatılması ve tırmanması için Mekik, dış tankta 700.000 kg.'dan fazla sıvı hidrojen ve sıvı oksijen taşır. Uzay uçağı yörüngeye girmeden az önce dış tank atılır. Atmosferde yanan dış tankın bazı parçaları denize düşebilir.

5 Mekikle ilgili bazı bilgiler.

Fırlatıldığı zamanki uzunluğu: 56,1 m.

Yörüngedeki uzunluğu: 34,1 m.

Mekiğin kanat uçları arasındaki mesafe: 23,8 m.

Taşıyabileceği en fazla yük: 29.484 kg.

Yerdeki ağırlığı: 1.990.000 kg.

6 Uçağın yük bölmeleri açılarak, yüklenmiş olan uydu ile buna bağlı olan itici füze uzaya bırakılır. Mekiğin yükü arasında Auropean Spacelab (Avrupa Uzay Laboratuvarı) da yer alabilir.

7 Mekik, yörüngeden çıkmak için retro (geri tepkili) roketlerini ateşler. Uzay uçağının bazı bölümleri hava sürtünmesiyle korlaşır. Güçlü yüzey yalıtımı Mekiği yanmaktan korur.

8 Uzay uçağı, saatte 550 km.'lik bir hızla üsse bir planör gibi iner.

9 4.570 m.'lik bir pistin üzerine konarak saatte 346 km.'lik bir hızla ilerler ve yavaşlayarak durur. Bakımdan geçirilen Mekik, iki hafta sonra yeni yüküyle bir sonraki uçuşuna hazır duruma gelir.

Uzay Mekiği, normal bir uçağa benzetilerek, uzay yolculuğunun yüksek maliyetini düşürecek şekilde planlanmıştır. Fırlatıldıktan sonra yere düşen ve yok olan daha önceki roketlerden farklı olarak, Mekiğin başlıca bölümleri -yörüngeye sokulan uçak bölümü ve roket iticiler- toplanıp tekrar kullanılabilirler.

Mekiğin ekibi bir pilot ve ikinci pilot ile bir ya da birkaç görev uzmanından oluşur. Dört kişilik Avrupa Spacelab'ını da taşıdığı zamanlar (20. sayfaya bakınız), uzay uçağı küçük çapta bir uzay istasyonuna dönüşür.

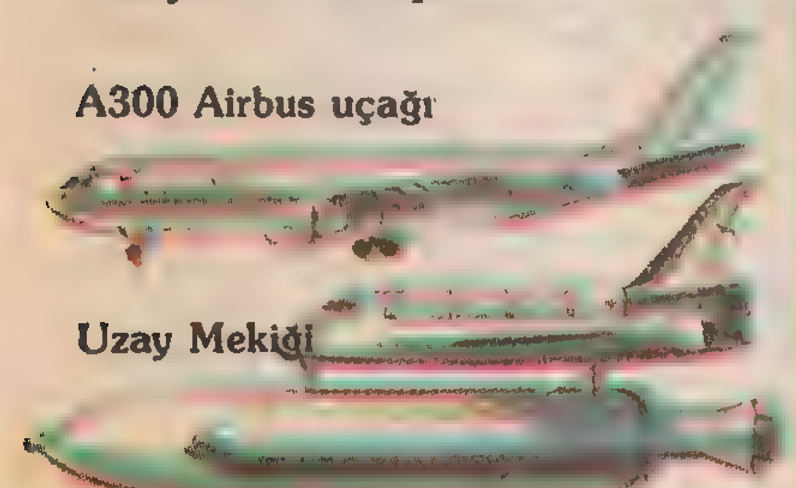

Uzay uçağının kuyruğunun ucundan dış tankın burnuna kadar, Mekiğin uzunluğu aşağı yukarı bir A300 jet uçağının uzunluğu kadardır.

1 Siz de bir Uzay Mekiği planörü yapabilirsiniz

Burada, 1980'lerin hava ve uzayda giden bir uzay çağının 1:200 ölçeğindeki bir modeli görülüyor. 19. sayfadaki planı kullanarak aracı çizin. İsterseniz, modeli sert bir kartondan ya da balsa tahtasından yapabilirsiniz.

2

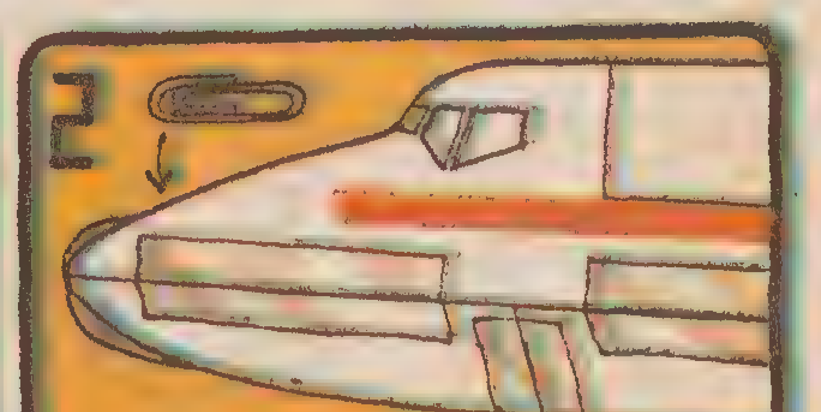

Dört parçayı yerine oturttuktan sonra, modele ağırlık olarak iki üç tane ataş yerleştirin. Bunları kanatların hemen üzerinden burun bölümüne kaydırın.

3

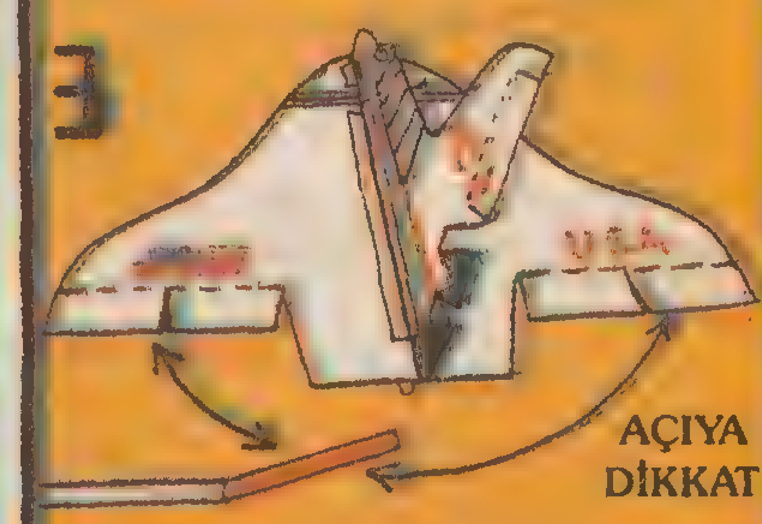

Şimdi de modeli sınayın. Önce gövdeyle kanatların birbiriyle dik açılar oluşturmasını sağlayın. Dış kanatçıkları burada gösterilen açı kadar eğin.

DENEKTAŞI

1 İngiliz kimya ve fizik bilginidir (1791-1867). Sıkıştırma ve soğutma yoluyla gazları sıkıştırmayı başardı. Bir elektrik akımının mıknatıs üzerindeki etkisini belirtti. Bu sayede elektrik motorunun temel kuralını buldu. Elektroliz kanunlarını, ışıkla magnetizma arasındaki ana bağlantıları buldu. Kimdir bu ünlü bilim adamı?

2 Sivas'ta, Anadolu Selçukluları zamanında vezir Sahip Ata tarafından mimar Kâluyann'a yaptırılmıştır (1271-1272). Medreseye, iki minare arasındaki zengin bezemeli bir kapıdan girilir. Bu ünlü medresenin adını biliyor musunuz?

3 Eskiçağ'da Hititlerle Mısırlılar arasında yapılmıştır (İ.Ö. 1280). Tarihte bilinen ilk yazılı antlaşma budur. Bu antlaşma ile iki devlet birbirleriyle savaşmayacaklarına ve kardeş gibi geçineceklerine söz veriyorlardı. Neydi bu antlaşmanın adı?

4 İkinci Meşrutiyetin ilanını sağlayan Türk subaylarındandır (1873-1913). "Hürriyet Kahramanı" diye de anılır. İttihat ve Terakki Cemiyeti'nin ileri gelenlerinden biriydi. Meşrutiyetin ilan edilmesi için birliği ile dağa çıkmış ve ayaklanmanın genişlemesinden çekinen II. Abdülhamit, Meşrutiyeti (1908) ilan etmek zorunda kalmıştı. Bu ünlü kişinin adını biliyor musunuz?

5 İnsanların tek tek ya da topluluk içinde duygu, istek, heyecan, akıl, düşünme, yapma ve algılama özelliklerini inceleyen bilim dalına ne ad verildiğini biliyor musunuz?

6 Tanzimat devri yazarlarındandır (1840-1888). **"Vatan Yahut Silistre"** piyesinin temsilinin yarattığı heyecan üzerine Magosa zindanına sürüldü (1873). 1876'da İstanbul'a döndü. 1877 yılında bu kez Midilli adasına sürüldü. Edebiyatın hemen her türünde, geniş yankılar yaratan eserleriyle Tanzimat Devri'nin en gür sesli şairi, en önemli dâvâ ve sanat adamı oldu. Hep "toplum için sanat" ilkesine bağlı kaldı. Sürgünde bulunduğu sırada yitirdiğimiz bu ünlü yazarın adını anımsadınız mı?

7 Osmanlı tarihinde Yıldırım Beyazit'in Ankara savaşında Timur ordularına yenilmesinden, Çelebi Mehmet'in padişah olmasına kadar geçen, devlet düzeninin bozulduğu on bir yıllık süreye (1402-1413) ne ad verildiğini biliyor musunuz?

8 Türkiye'nin en özgün müzik topluluklarından biri olan Mazhar-Fuat-Özkan, iki kez Eurovision Şarkı Yarışması'nda Türkiye'yi temsil etti. MFÖ'nün bu iki şarkısının adını anımsadınız mı?

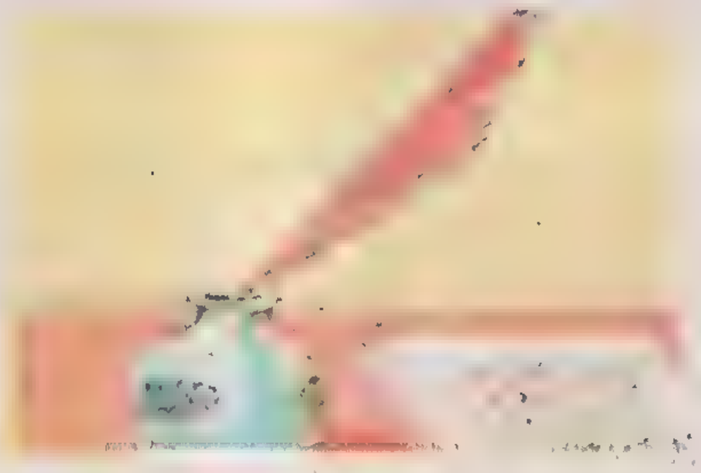

9 Edebiyatı Cedide'den sonra gelişen bir edebiyat hareketidir. Tahsin Nahit, Müfit Ratıp, Ahmet Haşim, Ali Süha bir araya gelerek bir edebiyat topluluğu oluşturdular (1907). İkinci Meşrutiyet'ten sonra bu topluluğa Yakup Kadri Karaosmanoğlu, Fuat Köprülü ve Refik Halit Karay katıldı. "Sanat sanat içindir" anlayışına bağlı kalan bu topluluğun adını biliyor musunuz?

10 Güneybatı Anadolu'da Akdeniz bölgesinde kendi adıyla anılan körfezin kıyısında güzel bir kıyı kasabasıdır. Muğla'ya bağlı olan bu ilçe, krom ve zımparataşı ihraç limanıdır. Eskiçağ'daki Likia'nın önemli kentlerinden Telmessos'un üzerine kurulu bu ilçemizdeki en önemli kalıntı "kaya mezarları"dır. Bu turistik ilçemizin adını biliyor musunuz?

(Cevaplar 30. sayfada)

Önemli Günler ve Haftalar

AĞUSTOS

Ağustos ayı yurdumuzun dört bir yanında açılan fuarlar, yapılan festivallerle dolu. Bunlar saymakla bitmez. Öte yandan yine Ağustos ayı, Anadolu'muzun alınyazısını yönlendiren Büyük Zafer'in de yıldönümü. Konuyla ilgili bir yazımızı ayrı bir sayfada bulacaksınız. Şimdi iki önemli etkinliği sunmak istiyoruz:

HARF DEVRİMİ (9 Ağustos 1928)

Ulusal Kurtuluş Savaşımız sona ermişti. Cumhuriyet kurulmuş, bunu yaşatacak kurumlar oluşturulmaya başlanmıştı. Arap harflerinin zor öğrenilişi, halkımızın kısa sürede okuma yazmayı öğrenmesine engeldi. Bunun için Atatürk, kendisi yürüttüğü dil çalışmalarında yine Türk Alfabesi'nin benimsenmesiyle yeni bir aşama kaydetti. Bunu yine kendisi 9 Ağustos 1928'de halka duyurdu. Yeni alfabeyle öğretim işlerine de kendisi başladı. Orada yaptığı konuşmada, "Türk harflerini herkese öğretmeyi, yurtseverlik ve ulusseverlik ödevi bilin," dedi. Böylece çağdaş ulusların yaptığı biçimde eğitim işleri başlamış, bu alanda sağlam bir temel atılmış oldu.

ŞAPKA DEVRİMİ (23 Ağustos 1925)

Cumhuriyet kurulmadan önce kadın ve erkek giyimleri dönemin sosyal ve kültürel koşullarına göreydi. Kadınlar gülünç giysiler giyerler, bir umacı gibi giyinirlerdi. Erkekler de fes, şalvar giysiler içindeydiler. Gazi Mustafa Kemal, 1925 yılında Kastamonu'ya yaptığı bir gezide şapka giydi. Bu, giyimimizde bir değişikliğe gitmek gerekliliğine ilk işaretti. Mustafa Kemal, burada halka verdiği bir söylevde şapkanın çağdaş bir başlık olduğunu ve sağlık koşullarına uygunluğunu anlattı. Geziden sonra da asker ve memurların şapka giymeleri zorunluluğunu duyurdu. Daha sonra çıkarılan bir yasayla şapkanın bütün ülke halkı tarafından giyilmesi, peçe ve çarşafın atılması kabul edildi. Böylece Osmanlı İmparatorluğu döneminde gelen farklı ve çağdaş olmayan giyim, fes, keçe, külah, kalpak ve sarık kaldırıldı. Ülkemiz Batılı çağdaş ülkelerin insanları gibi, çağdaş bir giyime kavuştu.

SPOR

Nurhan Aydın

Olimpiyat Oyunlarında Türkiye

1988 Seul Olimpiyatları'nın yer alacağı spor tesisleri

Olimpiyat Oyunlarına Türkiye ilk kez 1924 yılında katılmıştır. Bu oyunlarda büyük bir başarı gösteremeyen Türk sporcuları şeref kürsüsüne ancak 1936 Berlin Olimpiyatlarında çıkmışlardır. 1936 Berlin Olimpiyat Oyunları'nda serbest güreşte 67 kilo üçüncüsü olan Mersinli Ahmet, kürsüye ilk çıkan sporcumuz olmuş, greko-romen 61 kiloda birinci olan Yaşar Erkan ise ilk altın madalya kazanan sporcumuz unvanını elde etmiştir. (greko-romen müsabakaları serbest stil güreşlerden sonra yapılmıştır.)

Türk sporcuları şimdiye dek katıldıkları Olimpiyat Oyunlarında güreş, atletizm ve boks dallarında toplam 23 altın, 12 gümüş ve 10 bronz madalya kazanmışlardır.

Bu sporcularımız ve katıldıkları Olimpiyat Oyunları şöyledir:

1936 Berlin Olimpiyatları:

Yaşar Erkan (altın)-Mersinli Ahmet (bronz).

1948 Londra Olimpiyatları:

Mehmet Oktav, Mersinli Ahmet, Nasuh Akar, Gazanfer Bilge, Celâl Atik, Yaşar Doğu (altın), Halit Balamir, Adil Candemir, Muhlis Tayfur, Kenan Olcay (gümüş), Halil Kaya, Ruhi Sarıalp "atletizm" (bronz).

1952 Helsinki Olimpiyatları:

Hasan Gemici, Bayram Şit (altın), Adil Atan (bronz).

1956 Melbourne Olimpiyatları:

Mithat Bayrak, Mustafa Dağıstanlı, Hamit Kaplan (altın), Rıza Doğan, İbrahim Zengin (gümüş), Dursun Ali Eğribaş, Hüseyin Akbaş (bronz).

1960 Roma Olimpiyatları:

Müzahir Sille, Mithat Bayrak, Tevfik Kış, Ahmet Bilek, Mustafa Dağıstanlı, Hasan Güngör, İsmet Atlı (altın), İsmail Ogan, Hamit Kaplan (gümüş).

1964 Tokyo Olimpiyatları:

Kâzım Ayvaz, İsmail Ogan (altın), Hüseyin Akbaş, Hasan Güngör, Ahmet Ayık (gümüş), Hamit Kaplan (bronz).

1968 Mexico City Olimpiyatları:

Mahmut Atalay, Ahmet Ayık (altın).

1972 Münih Olimpiyatları:

Vehbi Akdağ (gümüş).

1984 Los Angeles Olimpiyatları:

Ayhan Taşkın, Eyüp Can ve Turgut Aykaç "boks", (bronz).

Mini Ansiklopedi

Yeraltında Doğal Gaz Nasıl Oluşur?

İster inanın, ister inanmayın: Doğal gaz, deniz bitki ve hayvanlarının çürümüş artıklarından oluşur. Milyonlarca yıl önce, denizler yaşayan canlılarla doluydu. Bu yaratıklar öldükçe, deniz dibine çöktüler. Orada üst üste yığılıp kaldılar. Sonra, bunların üzerinde çamurlar birikti.

Milyonlarca yıl boyunca, denizlerin dibinde büyük kimyasal değişiklikler meydana geldi. Onları kaplayan çamurlar sert kayalara dönüştü. Altlarındaki bitki ve hayvanlar da, bugün insanların delerek çıkardıkları doğal gaz ve petrol haline geldi. Sonraları, bazı eski denizler kuruyup gitti. Bu yüzden, şimdi petrolü ve doğal gazı kara-ların altından da çıkarabiliyoruz.

Yakıt elde etmek için ölmüş bitkileri basınç altında tutarak zengin olacağınızı sanıyorsanız, vazgeçin. Doğal gazın ve petrolün oluşması için özel koşullar ve dünya kadar zaman gerekir. İşte bu nedenle, doğal gaz ve petrolün elden geldiğince tasarruf edilerek kullanılması önem taşır.

Penguenler Donmadan Nasıl Yaşarlar?

Bütün penguenler, dünyanın güney yarısında yaşarlar. Fakat penguenlerin yarısından çoğu Antarktika'ya hiç çıkmamışlardır. 17 tür penguen vardır. Bunlardan sadece yedisi Güney Kutbu civarında yaşar. Öbürleri daha uzaklarda, havaların biraz daha ılık olduğu yerlerde yaşarlar.

Yeni doğan penguenler çok ince ve yumuşak tüylerle kaplıdır. Önceleri bu tüyler yavruları sıcak tutacak kadar kalın değildir. Penguenler, yavrularının üzerine kapanarak onları ılık tutarlar! Yavru penguen dört haftalık olunca, tüyleri kalınlaşır. Artık yuvasından dışarıya çıkabilir.

Sonunda, genç penguenin tüyleri iyice kalınlaşır. Bunun için üç yıl geçmesi gerekir. Bu arada kalınlaşan yağ tabakası da onu sımsıcak tutar.

NİYAZİ YOLTAŞ

çıtıpıtı bebek

BİR VARMIŞ, BİR YOKMUŞ, EVVEL ZAMAN İÇİNDE, KALBUR SAMAN İÇİNDE... EDİ İLE BÜDÜ ADINDA BİR KARI KOCA VARMIŞ... İKİSİNİN DE MALDA MÜLKTE GÖZLERİ YOKMUŞ AMA BİR TEK DERTLERİ VARMIŞ, BİR EVLAT SAHİBİ OLAMAMAK....

GÜNLERDEN BİR GÜN, BÜDÜ ÇALI ÇIRPI TOPLAYIP FIRINI YAKMIŞ, EDİ DE HAMURU YOĞURUP EKMEĞİ YAPMIŞ. EKMEK FIRINDA PİŞERKEN BAKMIŞLAR Kİ ÇUVALIN DİBİNDE BİR AVUÇ UN KALMIŞ.

İLAHİ, AKLINLA YAŞA YAŞIN KADIN... AMA ÖYLE BİR BEBEK YAP Kİ, ELİ YÜZÜ DÜZGÜN OLSUN...

EEE, ÖYLEYSE KOŞ PAZARA... YANAKLARI İÇİN ELMA, DUDAKLARI İÇİN KİRAZ, KAŞLARA KALEM, GÖZLERE BADEM AL GETİR. AKLI KELOĞLAN'DAN, NAZI DA PADİŞAH KIZINDAN ÇAL GETİR. ÖTESİNE KARIŞMA...

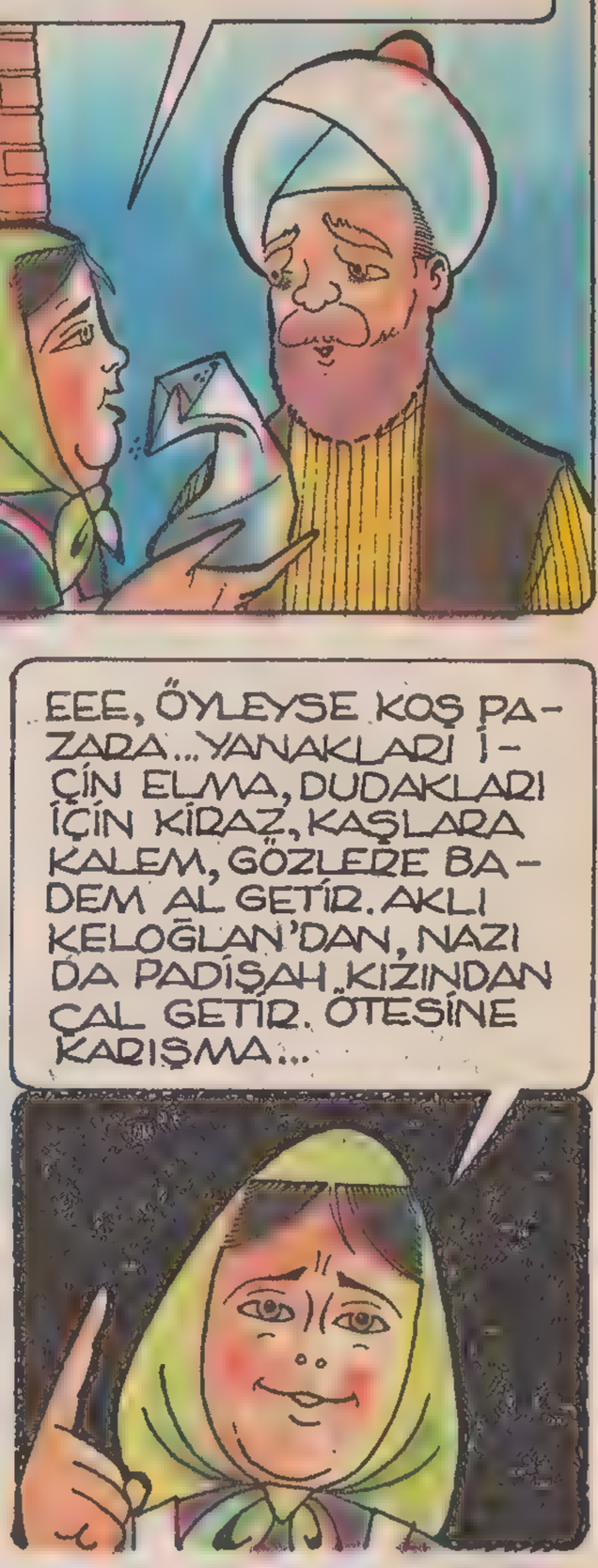

BÜDÜ DURUR MU, HEMEN KOŞMUŞ PAZARA, ISMARLANANLARI TOPLAYIP GETİRMİŞ. EDİ DE GEÇMİŞ TEKNENİN BAŞINA, YAPMIŞ YOĞURMUŞ DÜNYALAR TATLISI BİR HAMUR BEBEK!..

KARIKOCA HAYRAN HAYRAN BEBEKLERİNİ SEYREDİP KENDİSİNE NE İSİM VERECEKLERİNİ DÜŞÜNÜRKEN HAMUR BEBEK DİLE GELİP KONUŞMAZ MI?..

EDİ İLE BÜDÜ NEYE UĞRADIKLADINI ŞAŞIRMIŞ, BEBEĞİMİZ CANLANDI DİYE SEVİNÇTEN HEMEN ÜZERİNE ATILIP BİRİ BİR YANINDAN ÖTEKİ DİĞER YANINDAN ÇEKİŞTİRMEYE BAŞLAMIŞLAR.

...BU ARADA ÇEKİŞTİRMELERE DAYANAMAYAN HAMUR BEBEK ÇITIPITI, PARÇALANIP SÜT KABININ İÇİNE DÜŞMÜŞ...

...SÜT KÖPÜRÜP YERE TAŞMIŞ...

hüngür de hüngür!..

...EDİ İLE BÜDÜ DE BAŞLAMIŞLAR AĞLAŞIP SAÇLARINI BAŞLARINI YOLMAYA...

OLANLARI GÖREN BİR GARİP BÜLBÜL SORMUŞ:

NE OLDU DA BÖYLE AĞLAŞIYORSUNUZ?..

ÇITIPITI BEBEK SÜTE DÜŞTÜ, SÜT KÖPÜRÜP YERE TAŞTI, BİZ AĞLAMAYALIM DA KİMLER AĞLASIN?..

BUNU DUYAN GARİP BÜLBÜL DE BAŞLAMIŞ İNLEMEYE... ONU GÖREN GONCAGÜL SORMUŞ:

BÜLBÜLÜM SÖYLE BANA, NEDEN BÖYLE İNLİYORSUN?

ÇITIPITI BEBEK SÜTE DÜŞMÜŞ, SÜT KÖPÜRÜP YERE TAŞMIŞ, ANASI BABASI AĞLAYIP DURURKEN BEN İNLEMEYEYİM DE KİMLER İNLESİN?..

BUNU İŞİTEN GONCAGÜL BAŞLAMIŞ FERYADA! ÖTELERDEN UZUN KAVAK DAYANAMAYIP SORMUŞ:

NE OLUYOR GONCAGÜL, NEDİR BU FERYAT?..

ÇITIPITI BEBEK SÜTE DÜŞMÜŞ SÜT KÖPÜRÜP YERE TAŞMIŞ... ANASI BABASI AĞLAR, GARİP BÜLBÜL İNLERKEN BEN DURABİLİR MİYİM HİÇ?..

2

OLANLARI ÖĞRENEN UZUN KAVAK TA BAŞLAMIŞ GÖZYAŞI DÖKMEYE... ONU GÖREN ÇOBAN ÇEŞMESİ DAYANAMAYIP SORMUŞ:

A UZUN KAVAK, NEDİR BU GÖZYAŞLARIN?..

SORMA PINAR SORMA, ÇITIPITI BEBEK SÜTE DÜŞMÜŞ, SÜT KÖPÜRÜP YERE TAŞMIŞ... ANASI BABASI AĞLAR, BÜLBÜL İNLER, GONCAGÜL FERYAT EDERKEN BEN DURUR MUYUM HİÇ?..

UZUN KAVAK BUNLARI SÖYLER SÖYLEMEZ, ÇOBAN ÇEŞMESİ DE KAN AĞLAMAYA KOYULMUŞ...

DERKEN TESTİSİ ELİNDE ÇEŞME BAŞINA GELEN KELOĞLAN BİR DE BAKMIŞ Kİ ÇOBAN ÇEŞMESİ KAN AĞLIYOR...

DERTLİ PINAR, DERTLİ PINAR!.. NELER OLUYOR ANLAT BANA...

AH KELOĞLAN KELEŞ OĞLAN! DUYMADIN MI, ÇITIPITI BEBEK SÜTE DÜŞMÜŞ, SÜT KÖPÜRMÜŞ YERE TAŞMIŞ; ANASI BABASI AĞLAR, BÜLBÜL İNLER, GONCAGÜL FERYAT EDER, UZUN KAVAK GÖZYAŞI DÖKERKEN BEN DURABİLİR MİYİM HİÇ?..

ÖTELERDEN BİR ÇOBAN KELOĞLAN'IN BU HALİNİ GÖRMÜŞ...

HAYROLA KELOĞLAN, NELER OLUYOR?..

BUNLARI DUYAN KELOĞLAN TESTİSİNİ YERE ÇALIP KIRDIKTAN SONRA BAŞLAMIŞ DÖVÜNÜP OLMAYAN SAÇINI BAŞINI YOLMAYA...

SORMA GARİP ÇOBAN SORMA... ÇITIPITI BEBEK SÜTE DÜŞMÜŞ, YARIN ÖBÜRGÜN BEN DE BEBEKSİZ KALIRSAM DİYE AĞLIYORUM. SÜT KÖPÜRMÜŞ YERE TAŞMIŞ, YAĞSIZ KAYMAKSIZ KALIRSAM DİYE AĞLIYORUM... EDİ İLE BÜDÜ SAÇINI BAŞINI YOLADMIŞ,

...BAŞLARI BENİMKİNE BENZERSE DİYE AĞLIYORUM... BÜLBÜL FERYAT EDİP YANIP TUTUŞURMUŞ, ATEŞİ BİZİM TARLAYI DA YAKARSA DİYE AĞLIYORUM!

GONCAGÜL'ÜN RENGİ SOLMUŞ, BAYRAMDA GÜLYAĞI SÜRÜNEMEM DİYE AĞLIYORUM... UZUN KAVAK DALINI YAPRAĞINI DÖKERMİŞ, GÜN ORTASI GÖLGESİNE SIĞINAMAM DİYE AĞLIYORUM... ÇOBAN ÇEŞMESİ KAN AĞLIYOR, BEN DE BUZLU SULAR İÇEMEM DİYE AĞLIYORUM...

3

GAYRİ BEN AĞLAMAYIM DA KİMLER AĞLASIN ?..

BRE KELOĞLAN, SENİNKİ GİDENE KALANA DEĞİL, KENDİ DERDİNE AĞLAMAK...

İLAHİ ÇOBAN DAYI, ELOĞLUNDAN BANA NE ?.. BEN ELBETTE KENDİM İÇİN GÖZYAŞI DÖKERİM...

KAZIN AYAĞI ÖYLE DEĞİL KELOĞLAN... ADAM OLAN BAŞKALARINI DA KENDİSİ KADAR DÜŞÜNMELİDİR. AĞLAYANIN DERDİNE, GÜLENİN NEŞESİNE ORTAK OLACAKSIN Kİ İNSAN OLASIN... HERKESİN YORULDUĞU YERE BİR HAN YAPTIR Kİ, DÜNYA YİĞİT GÖRSÜN...

KELOĞLAN ÇOBANIN ÖĞÜTLERİNİ DUYUNCA YAPTIĞININ YANLIŞLIĞINI ANLAYIP KOŞMUŞ EDİ İLE BÜDÜNÜN EVİNE...

ŞINGIR MINGIR DEMİŞ KAPIYI ÇALMIŞ, TINGIR MINGIR DİYE KAPI AÇILMIŞ. HEMEN SARILMIŞ İKİSİNİN DE ELLERİNE:

VER ELİNİ ÖPEYİM EDİ ANA, VER ELİNİ ÖPEYİM BÜDÜ BABA... TANIMADINIZ MI BENİ ? KELOĞLAN DERLER BANA, HER EVİN OĞLUYUM BEN... NE VAR Kİ BUNDAN BÖYLE SİZİN OĞLUNUZ OLMAYA GELDİM...

EDİ İLE BÜDÜ SEVİNÇTEN GÖZYAŞI DÖKÜP KELOĞLANI KUCAKLAMIŞLAR...

BAK KOCACIĞIM, ALLAHTAN UMUT KESİLMEZMİŞ... ÖYLESİNİ VERMEYEN ALLAH BÖYLESİNİ VERDİ. HEM DE UNDAN HAMURDAN DEĞİL, ETTEN KEMİKTEN BİR EVLAT...

O GÜNDEN SONRA, HER ÜÇÜ DE BİRADADA MUTLU BİR ÖMÜR SÜRMÜŞLER...

NİYAZİ YOLTAŞ

GÖKTEN ÜÇ ELMA DALIA DÜŞTÜ...

GARİP ama GERÇEK

Çizen: YÜKSEL ÜNSAL

LOKOMOTİF KONULU SERİ

Lokomotifin gelişmesini simgeleyen beş pulluk bir pul serisi 24 Mayıs 1988 günü tedavüle çıkarılmıştır. Pullar, 41×26 mm. boyutunda olup 100 pulluk tabakalar halinde ofset yöntemi ile basılmıştır. 50 liralık pul, 1850 yıllarında Amerika'da kullanılan klâsik lokomotifi , 100 liralık pul, 1913 yılında Türkiye'de kullanılan lokomotifi, 200 liralık pul, Henschel Krupp Firması tarafından imal edilen ve 1926 yılından sonra ülkemizde kullanılan lokomotifi göstermektedir. 300 liralık pul, E 43001 Toshiba tipi, 1987 yılında Japonya'dan getirilen elektrikli lokomotifin resmini taşımaktadır. 600 liralık pul ise, ülkemizde 1970 yılından itibaren kullanılan dizel-elektrikli lokomotifin resmini taşımaktadır.

Serinin nominal değeri 1250 lira olan pullar, PTT'nin filâteli gişelerinde 23 Kasım 1988 tarihine kadar satılacaktır.

Lokomotif serisinin tedavüle çıkarıldığı 24 Mayıs 1988 günü, PTT tarafından hazırlanan ilk gün zarfı Ankara Posta Merkezi'nde 1350 liraya satılmıştır. Bu zarflar daha önce tükenmediği taktirde 24 Ağustos 1988 tarihine kadar tüm posta merkezlerinin filâteli gişelerinde satılacaktır.

1988 EUROPA CEPT SERİSİ

1988 yılı Europa CEPT serisi Ulaştırma ve Haberleşme Araçlarını konu alan iki puldan ibaret bir seridir.

Pullar, 2 Mayıs 1988 günü tedavüle çıkarılmıştır. 200 liralık pulun boyutu 26×41 mm.dir. Pul ulaştırmada kullanılan muhtelif araçları göstermektedir. 600 liralık pul ise, haberleşmede kullanılan değişik araçları göstermektedir. Bu pulun boyutu 41×26 mm.dir.

Pullar, ofset usulü ile 100 pulluk tabakalar halinde basılmıştır. Bu pullar, daha önce tükenmediği takdirde PTT gişelerinde 1 Kasım 1988 gününe kadar satılacaktır. Bu pullar sürekli olarak postada kullanılabilecektir. Pulların tedavüle çıkarıldığı gün Ankara Posta Merkezi'nde ilk gün damgalı özel zarflar 850 liraya satılmıştır.

PUL

Kemal Aziz Versan

ULUSLARARASI KARAYOLU NAKLİYATI BİRLİĞİ EK DEĞERLİ ANMA PULU

İstanbul'da, 13 Haziran 1988 günü toplanan Uluslararası Karayolu Nakliyatı Birliği (IRU)'nin 21. Dünya Kongresi anısına ek değerli bir pul tedavüle çıkarılmıştır.

Pul 200+25 lira kıymetindedir. Pulun tirajı 300.000 adettir. Boyutu 41×26 mm.dir. Tabakada 100 pul mevcuttur. Pul, ofset osulü ile basılmıştır. Son satış tarihi 30 Aralık 1989 günüdür. Pulun tedavüle çıkarıldığı 13 Haziran 1988 günü, İstanbul Posta Merkezi'nde ilk gün damgalı özel zarf satışa çıkarılmıştır. Zarf 275 liraya satılmıştır. Bu zarf tüm posta merkezlerinin filâteli gişelerinde üç ay süre ile satılacaktır.

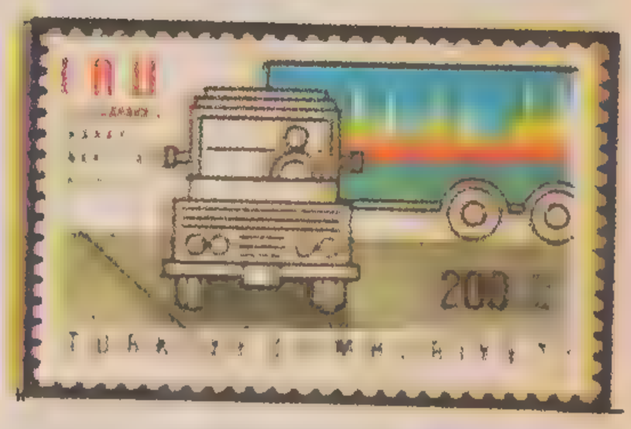

KIZILAY'IN 120. KURULUŞ YILDÖNÜMÜ

Kızılay'ın 120. Kuruluş Yıldönümü . 11.6.1988 ANKARA ibareli özel damga 11 Haziran 1988 günü Ankara Posta Merkezi'nde kullanılmıştır. Özel damgalı zarflar tüm posta merkezlerinin filâteli gişelerinde üç ay süre ile 100 liraya satılacaktır.

FİNLANDİA 1988 DÜNYA PUL SERGİSİ

1-12 Haziran 1988 tarihleri arasında Finlandiya'nın Başkenti Helsinki'de yapılacak FİNLANDİA 88 Dünya Pul Sergisi'ne katılan üç gencimiz büyük başarı kazanmıştır: Şeref Bornovalı, Osmanlı posta damgaları koleksiyonu için Gümüş, Emine Serdaroğlu, Birinci Dünya Savaşı damgaları için Gümüş, Cihangir Arsman, Seyyan posta damgaları için Bronz-Gümüş madalya kazanmıştır. Gençlerimizi kutlarız.

OKAN

Emine Özkan

ANNEE BEN DENİZE GİDİYORUM.

HAVA NE KADAR GÜZEL

MASMAVİ!

GÜNEŞ PARLAK...

VE SICAK...

OHHH... DENİİİZ...

NE DERSİN BEY, ÇADIRI DAHA MI YAKIN KURSAYDIK?!!

Horrrrrrr... Hoorrrrrrrrr... Zzzzzzzzzz...

ZAYYIF

BİLMECE BULMACA

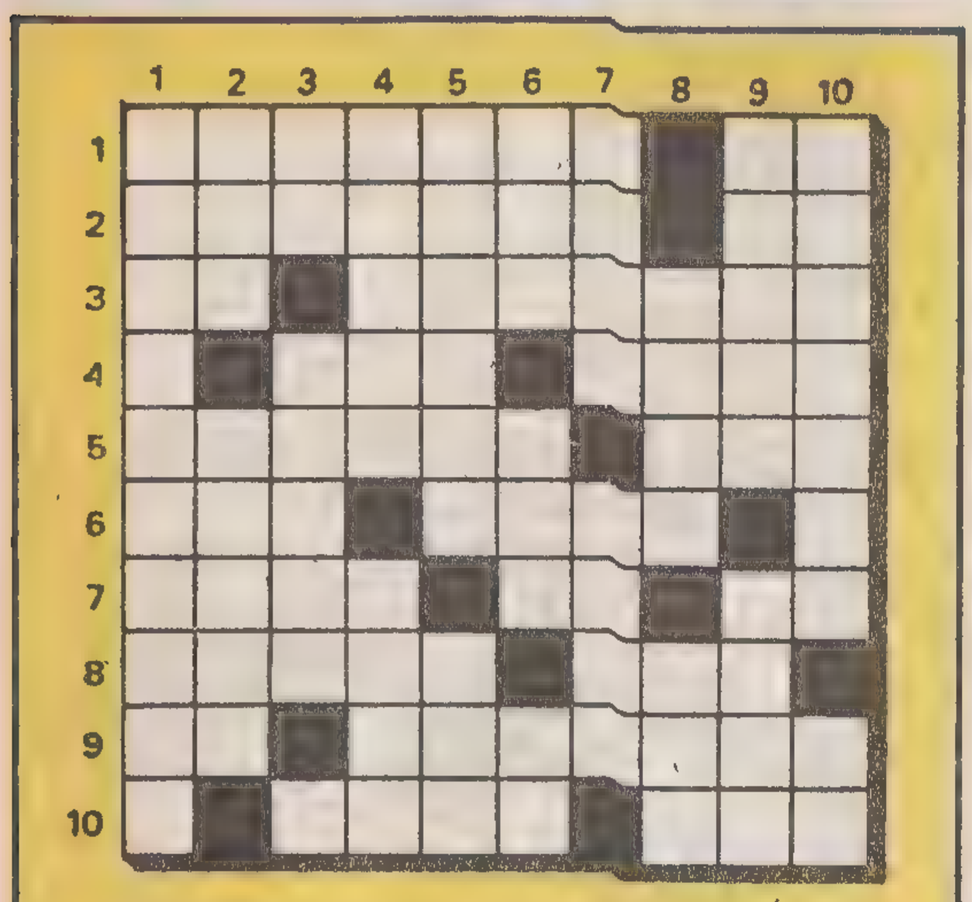

Hazırlayan: ***MEDİH YEGÜL***

SOLDAN SAĞA: 1- Sıcak ülkelerden esen (ve ıslak vücutta lekeler bıraktığına inanılan) gayet sıcak ve kuru bir rüzgâr adı.. Pişmanlık ve üzüntü belirten bir ünlem, 2- Hediye.. Eski Mısır'da bir güneş tanrısı, 3- Bir şaşma sözü.. Erkek kardeş, 4- Donuk renkli (parlak olmayan).. Avrupa'da, Karadeniz'e dökülen büyük bir ırmak, 5- Hasta bakılan yer.. Hava basıncı birimi, 6- Mızrapla çalınan ve U harfine benzeyen telli bir çalgı.. Bazen cam gibi kullanılan saydam bir madde, 7- Başlıca ve temel niteliğinde olan.. Bir nota.. Hayvansal bir besin, 8- Bıçak bilemeye yarayan, çomak biçiminde çelik bir âlet.. Vücudun orta kısmı, 9- Zamanın bölüneme yecek kadar kısa bir parçası.. Koyun, kuzu ve keçilerin "mee, mee" diye ses çıkarması, 10- Giysilerin boyun kısmı.. Bir sayı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Uykuda veya bir hastalığın verdiği dalgınlık sırasında abuk sabuk söylenmek, 2- İki şeyi birbirinden ayıran uzaklık veya açıklık.. Konuşulan dil, 3- Milimetrenin kısa yazılışı.. Ölen bir kimsedèn yakınlarına (vârislerine) kalan şeyler, 4- Yerli halktan olmayan, başka yerden gelen kimse.. Kızınca tüküren hayvan, 5- Terbiye ile eşanlamlı bir sözcük.. Eşi ve benzeri olmayan (biricik), 6- Bir çoğul eki.. Uzun süre yıkanmayan vücutlarda veya temizlenmeyen giysi ve eşya üzerinde oluşan pis madde.. Bir nota, 7- Dediğinde veya karşı olmada direnme.. Çobanların kullandığı, yünden yapılmış kaba bir üstlük, 8- Üzerine köprü kurulan bir çeşit büyük şamandıra.. Tembih sözü, 9- Boğa güreşi alanı.. Eleme âleti, 10- Sıcaklık ve ısı anlamında bir kelime.. Bağlantı edatı.

Çözümler 30. sayfada

YUNUS — Resmi tamamlamak için acaba hangi yuvarlağı seçmek gerekecek, bulabilir misiniz?

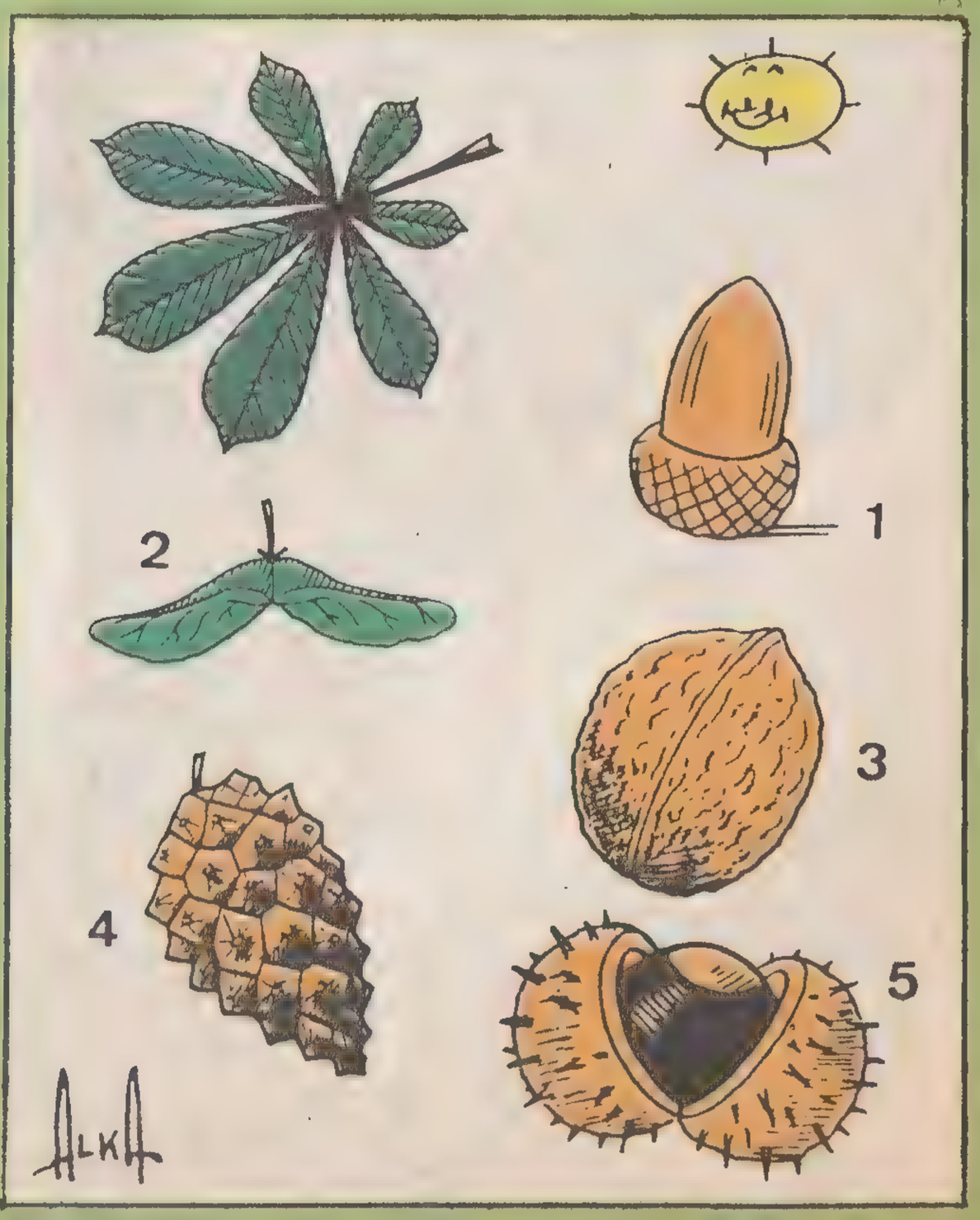

BU NE YAPRAĞI? — Üst köşede gördüğünüz yaprak hangi ağaca ait ve bu ağacın meyvesi hangisi acaba?

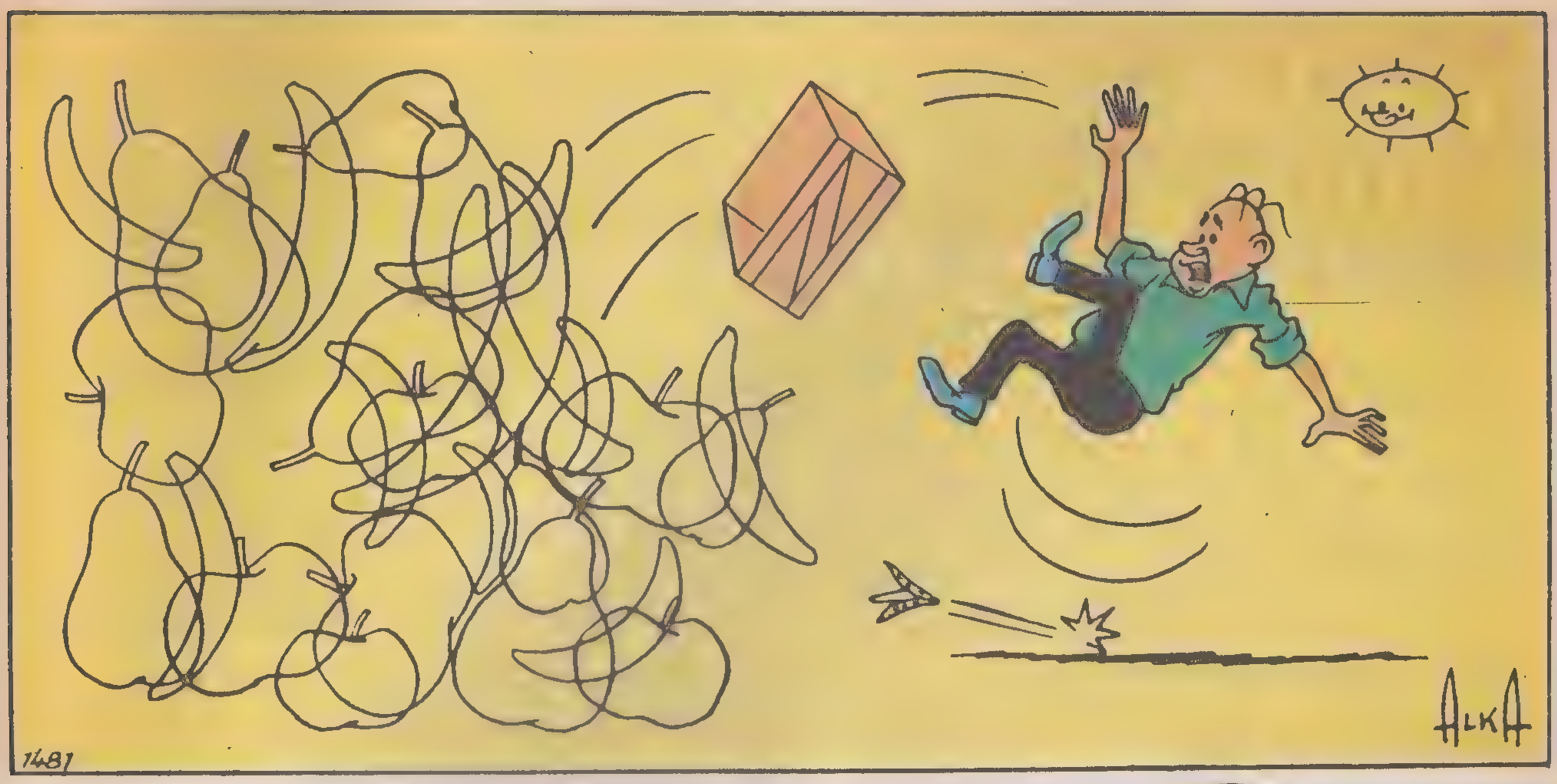

GÖRÜNMEZ KAZA — Manav Ali Özçilek bu muza bastı ve ayağı kaydı. İçinde elma, armut, muz olan bir kasayı devirdi. Acaba toplam kaç meyve yere düşmüş ve dökülen meyvelerin türüne göre adedi ne kadar?

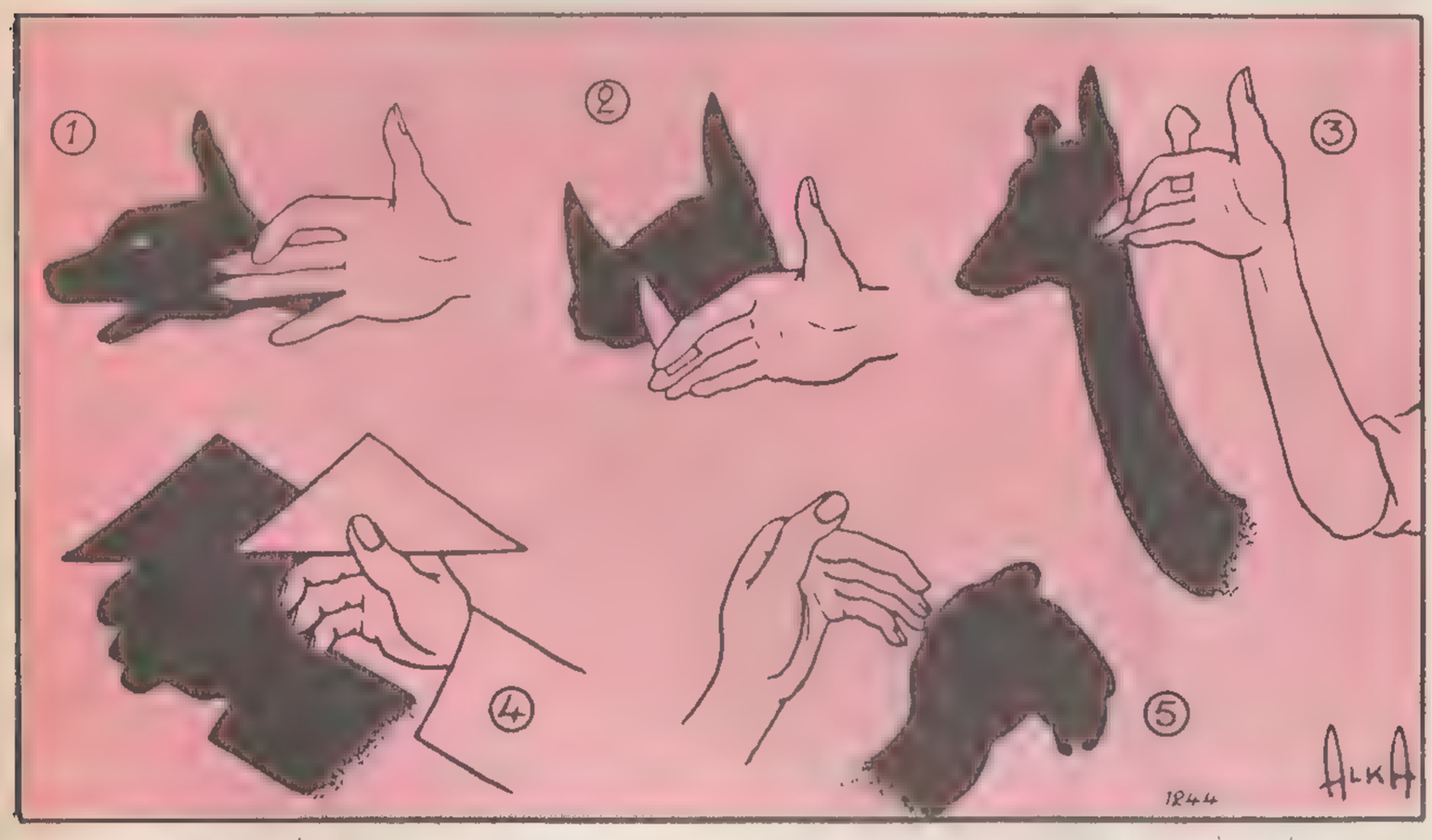

GÖLGE OYUNU — Elinizle duvara gölgeler yansıtarak çeşitli şekiller yaratabilirsiniz. Yukarıda sizlere bazı örnekler sunuyoruz.

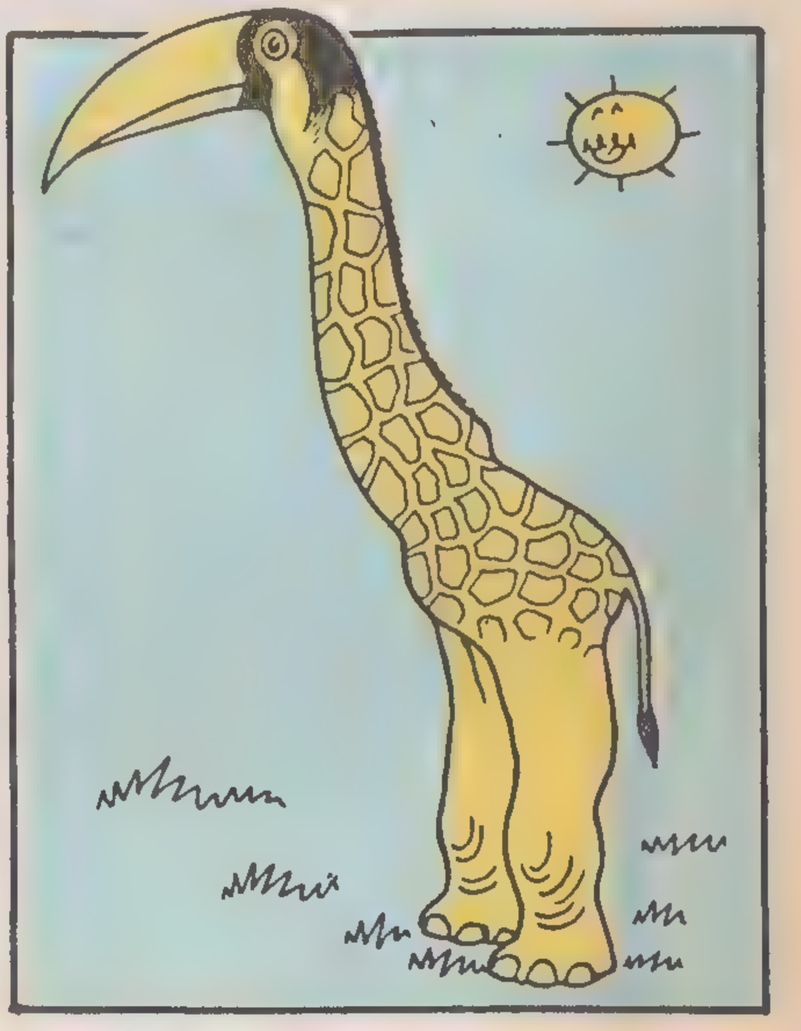

RESSAMIN AZİZLİĞİ — Üç ayrı hayvanın birer bölümünü alarak, bizim ressam bu acayip hayvanı çizmiş. Hangi hayvanın, hangi tarafını alarak çizmiş acaba? Bulabilir misiniz?

Bilmeceler

(1) Almanlar, ne zaman "günaydın" derler?
FAZİLET SAĞLIK
Bielefeld-Batı Almanya

(2) Denizaltının bir küçüğüne ne denir?
GÖKHAN GÖKÇE
Dalyan-Muğla

(3) "Kalas"ı ters çevirirsek ne olur?
OSMAN ÜLGER
Koçarlı-Aydın

(4) Hangi bağın üzümü yenmez?
NİLGÜN KAMIŞ
Yenimahalle-Ankara

(5) Akdeniz, nerede başlar, nerede biter?
AYHAN ÇAPÇI
Keçiborlu-Isparta

(6) Bir araba, her şeyi tamam ve deposu da dolu olmasına rağmen neden gitmemiş?
KARER SARIKAYA
İskenderun-Hatay

Cevaplar: (1) Türkçe öğrenince. (2) Denizbeş. (3) Salak. (4) Ayakkabı bağının. (5) A'da başlar, Z'de biter. (6) Depo, suyla dolu olduğu için.

Sizin Sayfanız

KÜÇÜK KIZ, AĞAÇ VE EV EMEL TOSUNER/Kavaklıdere-ANKARA

ÇOCUKLAR

Boynunu bükmüş çiçekler gibi,
Gonca iken solmuş güller gibi,
Rüzgârda savrulmuş yapraklar
gibi,
Umutlarınız hiç sönmesin
çocuklar.

İnci gibi gözyaşlarınızı toprak
içmesin,
Sevinç pırıltısı gözlerinizden
eksilmesin,
Yaşken o güzelim dallarınız
kesilmesin,
Umutlarınız bir güneş gibi
doğsun çocuklar.

El ele verip sevgi şarkısını
söyleyin,
Hüzün kalelerini yıkıp sevgi
kalelerini dikin,
Dünyaya sitem edip küsmeyin,
Umutlarınız hep sevgi olsun
çocuklar.

CANAN AKAR
Sakarya

DÜN VE BUGÜN

Güzel bir ilkyaz günü,
Unuttum dünü,
Dün karlar vardı,
Bugün çepeçevre çiçeğiz artık.

Güzel bir kış günü,
Unuttum dünkü günü,
Dünkü gün yaz günü,
Göstermişti deniz o güzel
yüzünü.

Güzel bir son yaz günü,
Yaprakların dökülüş hüzünü
Yerler sararmış yapraklar,
Fulya umutla yaşama bakıyor.

FULYA ÖZTÜRK
İstanbul

Fıkralar

KUYUDAN ÇEKMİŞTİM!

İlyas caminin balkonunu tamir ederken kaymış. Fakat tam düşecekken balkonun kenarına tutunabilmiş. Etrafta toplananlar nasıl kurtaracağız diye düşünürken Temel elinde bir iple gelmiş.

— Durun şimdi kurtaracağım onu! demiş.

Temel, İlyas'a seslenmiş:

— İlyas ha pu ipi tut! demiş.

İlyas bir eliyle ipi tutmuş. Temel, İlyas'ı aşağıya çekmiş. İlyas kan revan içinde hastaneye götürülürken Temel'e sormuşlar:

— Yahu Temel sen hiç böyle adam kurtarmış mıydın?

Temel hemen cevap vermiş:

— Tabii kurtarmıştım. Ama ben o adamı kuyudan çekmiştim.

ALİ FETHİ KARGI
Saray-Tekirdağ

LEKELİ PANTOLON

Murat annesine sorar:

— Dışarıya çıkıp oynayabilir miyim?

Annesi Murat'a:

— O lekeli pantolonunla mı?

— Hayır, komşunun oğlu Bülent'le!

MURAT DENİZ
Neuwied-Batı Almanya

YELPAZE

Kayserili vatandaşın biri bir yaz günü Galata Köprüsü üzerinde yelpaze satıyormuş:

— Gel vatandaş! Yelpaze 100 liraya! 10 sene de garantili!

Oradan geçmekte olan bir bayanın dikkatini çekmiş ve:

— Ver kardeşim bir yelpaze! demiş.

Yelpazeyi almış. Sallarken daha köprünün öteki ucuna varmadan yelpaze kırılmış. Hemen hiddetle satıcıya:

— Hani demiş, bu 10 sene garantiliydi!

— Kızma ablacığım. Sen bu yelpazeyi nasıl kullandın?

— Hiçç! Açtım serinlemek için sağa sola salladım.

— Olur mu yani? Tabii ki kırılır. Yelpazeyi tutup başınızı sallayacaktınız.

ÖZLEM İNANÇ
Kadıköy-İstanbul

HAVALAR SICAK MI?

Bir anne, çalışmaya Bursa'ya giden oğlunu merak ederek telefonla konuşur:

— Yavrucuğum, aman sıkı giyin, üşütme sakın!

— Merak etme anne! Çekirge kaplıcalarında çalışıyorum.

AYNUR GÜLDEN
Çapa-İstanbul

Mektup Arkadaşı

FATİH İLHAN (13)
Yenidoğan Mah. 8. Sok.
Sağlık Ap. A Blok Kat: 3
No: 14/8
SİVAS

ŞAHRİBANİ TAPAN (12)
HLM P. Curie Ent: 8
No: 2 ORYP 08500
Revin-FRANSA

ŞENGÜL KARAGÖZ (12)
HLM P. Curie Ent: 3
No: 6 ORRY 08500
Revin-FRANSA

MERAL YÜKSEL (12)
HLM P. Roux Ent: 3
No: 7 ORRY 08500
Revin-FRANSA

OKAY CİVELEK (13)
Fatih Ormanı Loj. Orman
Bölge Baş Müdürlüğü
No: 21
Levent-İSTANBUL

CUMALI ÇIRAKOĞLU
(10)
PTT Karşısı Bakkal Sadık
Çırakoğlu
Ardeşen - RİZE

İLKER ALAKUŞ (13)
Milli Egemenlik Cad.
Uğur Apt. P.K. 5 Kat: 3
MALATYA

ŞEBNEM SEVİNÇ (13)
Altunizade Ramiz Paşa
Çık. No: 13
Kadıköy-İSTANBUL

ESEN ALTINOK (14)
Atatürk Mah. İstasyon
Cad. No: 78
Muradiye-MANİSA

MURAT SÜZERÖZ (11)
P.K. 106
Bahçelievler-ŞANLIURFA

MUSTAFA GÜNCAN (12)
Gözlükule Mah. 197. Sok.
No: 14
Tarsus-İÇEL

FUNDA TEKİNSAV (10)
İstiklâl Mah.
Bahçeler Sok. No: 22
Şarköy-TEKİRDAĞ

PINAR KISACIK (11)
1443 Sok. No: 43/B
Alsancak-İZMİR

NESRİN EKİYORUM (13)
AYLİN EKİYORUM (10)
Atatürk Bul. Umut Apt.
No: 9/3
Karşıyaka-İZMİR

SEVİLAY SARIPINAR (14)
GÖNÜL SARIPINAR (14)
DUYGU FİDAN (14)
Erzincan Cad. No: 8
Pülümür-TUNCELİ

DİLEK FINDIK (11)
Alaattin Kasabası
Acıpayam-DENİZLİ

FATMA GÜN (14)
Akköy Nahiyesi
Söke - AYDIN

NURŞEN ÇAVUŞOĞLU
(13)
Demirciler arası Çağlar
Gazoz bitişiği Güneş Apt.
No: 6 Kat: 4
Bartın-ZONGULDAK

HAKAN YAMAN (14)
Atatürk Sitesi S-8. Blok
No: 101
Karadenizereğlisi-Alaplı-
ZONGULDAK

HAKAN YILDIZ (14)
Eski Londra Asfaltı Cad.
No: 81 Engin Apt. Kat: 7
D: 15
Şirinevler-İSTANBUL

ARZU DURAN (13)
Trakya İplik Fabrikaları
Lojmanları
Çerkezköy-TEKİRDAĞ

EBRU ERDİNÇ (12)
Kabakulak Sok. Park Apt.
No: 41
Fatih-İSTANBUL

HÜLYA GÜLCAN (13)
Yukarı Mah. Ekim Sok.
Koçoğlu Apt. No: 34
Kat: 1 81420
Kartal-İSTANBUL

ÜNAL GÜNEŞ (11)
RECEP GÜNEŞ (7)
Süleyman Nazif Cad.
No: 45/5
Yenişehir-KAYSERİ

ALİ ERDEN (13)
Oniki Cad. Akçaoğlu Sok.
No: 1
Çerkeş-ÇANKIRI

GÖKHAN GÖKAĞAÇ (13)
İstasyon Mah. Polatlı Cad.
Sakin Yuva Blokları
No: 33/6
Sincan-ANKARA

METİN BAŞARAN (14)
EMİNE BAŞARAN (12)
Yıldıztepe Mah. Yayla Sok.
Yayla Ap. 8/1
ESKİŞEHİR

GÜLŞEN KUTCA (14)
KEMAL KUTCA (8)
Yeni Mah. 55 Sok.
Kılıç Ap. 1/2
MERSİN

AYCAN DEMİR (11)
P.T.T. Lojmanı Kat: 2
Çaycuma-ZONGULDAK

YETKİN KAYGISIZ (11)
Karyağdı Mah.
Kızıltemeller Sok. 36 Evler
B Blok No: 2
Elmalı-ANTALYA

HAYALİMDEKİ ORMAN EVİ — **DERYA GÜNEYSU/Cide-Kastamonu**

Ülkeleri Tanıyalım

Vientiane'da That Luang Tapınağı.

LAOS

Başkent yakınında bir yol.

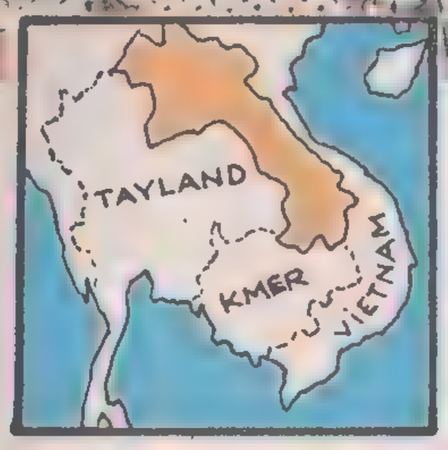

Güneydoğu Asya'da Çinhindi yarımadasında bir devlet olan Laos, kuzeyde Çin, doğuda Vietnam, güneyde Tayland ve Birmanya ile sınırlıdır. Nam Ngva'nın ve Aşağı Nam Hu'nun vadileri, Dien Bien Fu ovası ve Vietnam ile ilişkiyi sağlayan yollardır; Jarres ovası ise mübadeleleri daha çok Mekong ırmağının orta vadisine doğru yöneltir. Yukarı Laos'un batısında uzanan kum taşlı dağlar, çok daha fazla geçit verir. Yukarı Laos'un kırmızı topraklı kısımları seyrek ormanlarla, şistli kısımları bambularla örtülüdür. Bu ıssız bölgelerde kalabalık fil sürüleri yaşar. Kasım-Şubat ayları arasında sıcak olan uzun bir kurak mevsimden sonra, deniz musonu Laos'a ulaşır. Bununla birlikte, ülke rüzgârlardan korunduğu için, yaz aylarında uzun kuraklık dönemleri vardır.

Dağlardan toplanan kakule, aselbent ve lake, afyon, kereste, tak (Çinhindi pelesenki), tütün ve Boloven yaylasında yetiştirilen kahve, ihraç edilen başlıca ürünlerdir. Aynı şekilde, geleneksel dokuma, maden ve çanak çömlek imalâtı, küçük kalay madenleri, bıçkıhaneler ve Savannakhat çeltik fabrikasıyla temsil edilen modern sanayiinden daha canlıdır. Bu geriliğin sebebi, Laos'un dış ülkelerle ilişki kuramamasıdır. Buda medeniyeti, ırmağın az ötesinde kaybolur; şehirler de Mekong vadisinde kurulmuştur. Başlıca kentler şunlardır; Luangprang, Vientiane, Savannakhat, Pakxe, Thakheh.

Laos sanatı, Siyam sanatına çok yakındır. Özellikle tahta üzerine süslemecilik önemlidir.

YÜZÖLÇÜMÜ	236.800 km²
NÜFUSU	3.584.803
BAŞKENTİ	Vientiane
DİLİ	Lao dili
DİNİ	Budizm, kabile dinleri
PARASI	Kip (KN)

Cevaplar

GENEL BİLGİ TESTLERİ
Cevap Anahtarı

1/C, 2/D, 3/B, 4/C, 5/B, 6/A, 7/B, 8/B, 9/D, 10/A, 11/C, 12/B, 13/C, 14/A, 15/B.

DENEKTAŞI

(1) Michael Faraday, (2) Gök Medrese, (3) Kadeş Antlaşması, (4) Resneli Niyazi Bey, (5) Psikoloji (Ruhbilim), (6) Namık Kemal, (7) Fetret Devri, (8) Diday Diday Day-Sufi, (9) Fecriati, (10) Fethiye.

Bulmaca Çözümleri

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1- Samyeli, ah, 2- Armağan, Ra, 3- Ya, birader, 4- Mat, Tuna, 5- Klinik, bar, 6- Lir, mika, 7- Asal, re, et, 8- Masat, bel, 9- An, melemek, 10- Yaka, iki.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Sayıklamak, 2- Ara, lisan, 3- mm, miras, 4- Yaban, lama, 5- Eğitim, tek, 6- lar, kir, la, 7- İnat, kebe, 8- Duba, emi, 9- Arena, elek, 10- Hararet, ki.

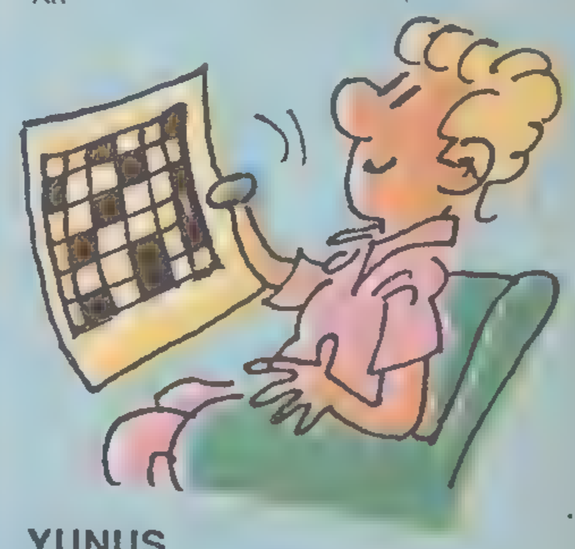

YUNUS

6 No.lu yuvarlak parça yunus resmini tamamlıyor. Değil mi?

BU NE YAPRAĞI?

Kestane ağacının yaprağı olduğunu kuşkusuz buldunuz. Meyvesi de 5 No.lu kestane.

GÖRÜNMEZ KAZA

Toplam 27 meyve yere dökülmüş. Bunların 7'si elma, 9'u armut, 11'i ise muz.

GÖLGE OYUNU

Bu gölgelerden başka siz de yine küçük kâğıt parçalarından yararlanarak birçok gölge oyunu daha yapabilirsiniz.

RESSAMIN AZİZLİĞİ

Ressam tukan kuşunun başını, zürafanın gövdesini ve filin bacaklarını almış ve acayip hayvanı çizmiş, değil mi?

Zehra Ablam ve Ben

Hale Kuntay

Resimler: Engin İyimen

Evde Yalnız Kalınca

— Zehra abla, uyudun mu?

— Hmmm...

— Uyumadınsa bir şey söyleyeceğim.

— Hmmm...

Bu kadarcık yanıt verdiğine göre uyumuyordur diye düşündüm ve sesimi biraz daha yükselterek:

— Zehra abla, uyumuyorsun, değil mi? diye sordum.

Zehra ablam uykulu bir sesle:

— Ay, hiç rahat vermiyorsun. Ne istiyorsun Fehmi? diye sordu.

— Annemler misafirlikten kaçta dönerler acaba?

— Bunu sormak için mi beni uyandırdın?

— Merak ettim. Çok mu geç gelecekler?

— Gözünü kapat ve uyu! diye söylendi Zehra ablam.

— Ama dışarıda elinde fenerle bir haydut dolaşıyor, dedim.

— Ne haydutu? diye Zehra ablam sordu.

— Gece yarısı sokaklarda dolaştığına göre tehlikeli bir haydut olacak, dedim.

Zehra ablam birden yatağında doğruldu; baş ucundaki lambayı açtı ve bana baktı.

— Sen neler saçmalıyorsun, Fehmi? diye sordu. Bizim buralarda haydutun ne işi var?

— Annesi ve babası evde olmayan çocukları arıyor herhalde, dedim ve korkudan çenemin titrediğini hissettim. Korkuyorum Zehra abla... Bak gene fenerini yaktı. Bir yakıyor, bir söndürüyor...

Zehra ablam yataktan kalktı, pencereye gitti ve perdeyi yavaşça aralayarak dışarıya baktı.

— Haydutu gördün mü? diye korkuyla sordum.

— Göremiyorum, diye cevap verdi Zehra ablam. Ondan sonra da gülmeye başladı.

— Ne var gülecek? diye sordum.

— Nasıl gülmem? Dışarıda haydut filân yok. Haydutun elindeki fener dediğin, sokaktan gelen geçen otomobillerin farı. Eve yaklaşırlarken, işte bak şimdi-

ki gibi... Otomobil geliyor...

Gerçekten de odanın içi aydınlanmıştı.

— Evimizin önünden geçtikten sonra da ışık sönüyor, gayet basit. Sense bunun için beni uykumdan uyandırdın. Yok haydutlar evin önündeymiş, yok ellerindeki fenerle anası babası evde olmayan çocukları arıyorlarmış! Anneme söyleyeyim de geç saatlere kadar televizyon izlemene engel olsun!

— Nedenmiş! diye kızdım. İzleyeceğim işte!

— İster izle, ister izleme, ama beni de uykumdan uyandırma; anlaşıldı mı?

Hışır hışır bir ses geldi bu kez dışarıdan.

— Buna ne diyeceksin bakalım? diye Zehra ablama sordum.

— Neye?

Gene aynı ses! Bu kez daha kuvvetli!

— Bir cadı elindeki çalı süpürgesi ile duvarımıza vuruyor; duymuyor musun? diye sordum.

— Anlaşıldı, bu gece annemler dönene kadar sen beni uyutmayacaksın, dedi Zehra ablam ve gene yatağından indi. Odadan çıktı, çok geçmeden dışarıdan gülme sesi geldi. Gülmele-

rine kızmaya başlamıştım.

— Evin önündeki ağacın dalı, rüzgârla bizim duvara vuruyor; sense hemen cadının çalı süpürgesi diye uyduruverdin. Bıktım senden, uyu artık!

O ara annemlerin eve geldiğini duydum ve hemen gözlerimi kapayarak uyur gibi yaptım. Annem, her zamanki gibi, doğru bizim odaya girdi ve Zehra ablamın baş ucundaki lâmbanın yandığını, Zehra ablamın da yatağında olmadığını görünce kızarak:

— Aman Zehra, hiç kardeşini düşünmez misin sen? Dolaşırsan, lâmbanı da söndürmezsen, Fehmi'cik uyanacak; hiç ona acımıyor musun? dedi ve odadan çıktı.

Ülkeleri Tanıyalım

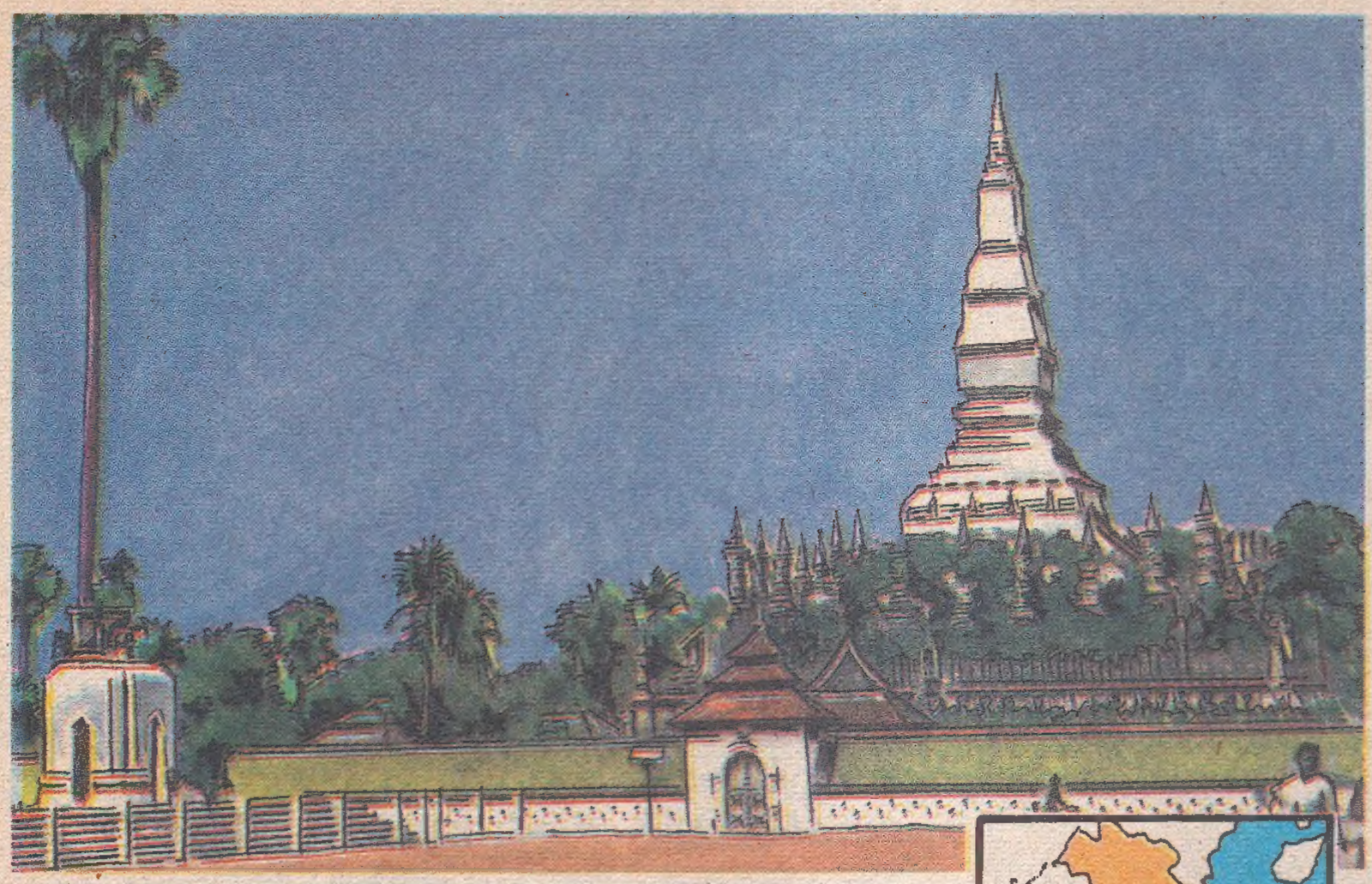

Vientiane'da That Luang Tapınağı.

LAOS

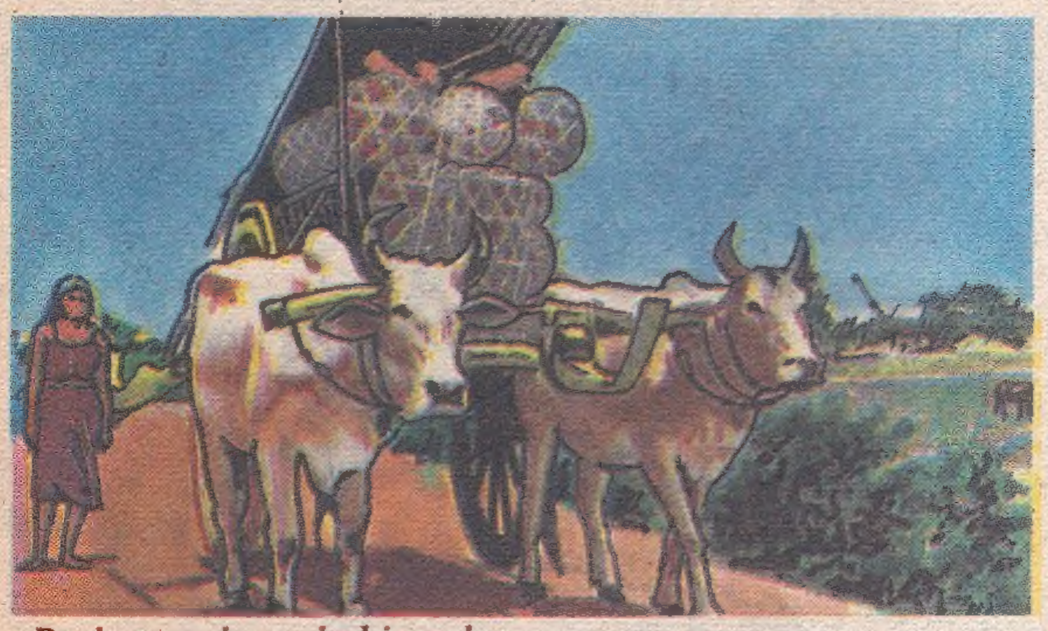

Başkent yakınında bir yol.

Güneydoğu Asya'da Çinhindi yarımadasında bir devlet olan Laos, kuzeyde Çin, doğuda Vietnam, güneyde Tayland ve Birmanya ile sınırlıdır. Nam Ngva'nın ve Aşağı Nam Hu'nun vadileri, Dien Bien Fu ovası ve Vietnam ile ilişkiyi sağlayan yollardır; Jarres ovası ise mübadeleleri daha çok Mekong ırmağının orta vadisine doğru yöneltir. Yukarı Laos'un batısında uzanan kum taşlı dağlar, çok daha fazla geçit verir. Yukarı Laos'un kırmızı topraklı kısımları seyrek ormanlarla, şistli kısımları bambularla örtülüdür. Bu ıssız bölgelerde kalabalık fil sürüleri yaşar. Kasım-Şubat ayları arasında sıcak olan uzun bir kurak mevsimden sonra, deniz musonu Laos'a ulaşır. Bununla birlikte, ülke rüzgârlardan korunduğu için, yaz aylarında uzun kuraklık dönemleri vardır.

Dağlardan toplanan kakule, aselbent ve lake, afyon, kereste, tak (Çinhindi pelesenki), tütün ve Boloven yaylasında yetiştirilen kahve, ihraç edilen başlıca ürünlerdir. Aynı şekilde, geleneksel dokuma, maden ve çanak çömlek imalâtı, küçük kalay madenleri, bıçkıhaneler ve Savannakhat çeltik fabrikasıyla temsil edilen modern sanayiinden daha canlıdır. Bu geriliğin sebebi, Laos'un dış ülkelerle ilişki kuramamasıdır. Buda medeniyeti, ırmağın az ötesinde kaybolur; şehirler de Mekong vadisinde kurulmuştur. Başlıca kentler şunlardır; Luangprang, Vientiane, Savannakhat, Pakxe, Thakheh.

Laos sanatı, Siyam sanatına çok yakındır. Özellikle tahta üzerine süslemecilik önemlidir.

YÜZÖLÇÜMÜ	236.800 km²
NÜFUSU	3.584.803
BAŞKENTİ	Vientiane
DİLİ	Lao dili
DİNİ	Budizm, kabile dinleri
PARASI	Kip (KN)

Cevaplar

GENEL BİLGİ TESTLERİ
Cevap Anahtarı

1/C, 2/D, 3/B, 4/C, 5/B, 6/A, 7/B, 8/B, 9/D, 10/A, 11/C, 12/B, 13/C, 14/A, 15/B.

DENEKTAŞI

(1) Michael Faraday, (2) Gök Medrese, (3) Kadeş Antlaşması, (4) Resneli Niyazi Bey, (5) Psikoloji (Ruhbilim), (6) Namık Kemal, (7) Fetret Devri, (8) Diday Diday Day-Sufi, (9) Fecriati, (10) Fethiye.

Bulmaca Çözümleri

KARE BULMACA

SOLDAN SAĞA: 1- Samyeli, ah, 2- Armağan, Ra, 3- Ya, birader, 4- Mat, Tuna, 5- Klinik, bar, 6- Lir, mika, 7- Asal, re, et, 8- Masat, bel, 9- An, melemek, 10- Yaka, iki.

YUKARIDAN AŞAĞIYA: 1- Sayıklamak, 2- Ara, lisan, 3- mm, miras, 4- Yaban, lama, 5- Eğitim, tek, 6- lar, kir, la, 7- İnat, kebe, 8- Duba, emi, 9- Arena, elek, 10- Hararet, ki.

YUNUS

6 No.lu yuvarlak parça yunus resmini tamamlıyor. Değil mi?

BU NE YAPRAĞI?

Kestane ağacının yaprağı olduğunu kuşkusuz buldunuz. Meyvesi de 5 No.lu kestane.

GÖRÜNMEZ KAZA

Toplam 27 meyve yere dökülmüş. Bunların 7'si elma, 9'u armut, 11'i ise muz.

GÖLGE OYUNU

Bu gölgelerden başka siz de yine küçük kâğıt parçalarından yararlanarak birçok gölge oyunu daha yapabilirsiniz.

RESSAMIN AZİZLİĞİ

Ressam tukan kuşunun başını, zürafanın gövdesini ve filin bacaklarını almış ve acayip hayvanı çizmiş, değil mi?

Zehra Ablam ve Ben

Hale Kuntay
Resimler: Engin İyimen

Evde Yalnız Kalınca

— Zehra abla, uyudun mu?

— Hmmm...

— Uyumadınsa bir şey söyleyeceğim.

— Hmmm...

Bu kadarcık yanıt verdiğine göre uyumuyordur diye düşündüm ve sesimi biraz daha yükselterek:

— Zehra abla, uyumuyorsun, değil mi? diye sordum.

Zehra ablam uykulu bir sesle:

— Ay, hiç rahat vermiyorsun. Ne istiyorsun Fehmi? diye sordu.

— Annemler misafirlikten kaçta dönerler acaba?

— Bunu sormak için mi beni uyandırdın?

— Merak ettim. Çok mu geç gelecekler?

— Gözünü kapat ve uyu! diye söylendi Zehra ablam.

— Ama dışarıda elinde fenerle bir haydut dolaşıyor, dedim.

— Ne haydutu? diye Zehra ablam sordu.

— Gece yarısı sokaklarda dolaştığına göre tehlikeli bir haydut olacak, dedim.

Zehra ablam birden yatağında doğruldu; baş ucundaki lambayı açtı ve bana baktı.

— Sen neler saçmalıyorsun, Fehmi? diye sordu. Bizim buralarda haydutun ne işi var?

— Annesi ve babası evde olmayan çocukları arıyor herhalde, dedim ve korkudan çenemin titrediğini hissettim. Korkuyorum Zehra abla... Bak gene fenerini yaktı. Bir yakıyor, bir söndürüyor...

Zehra ablam yataktan kalktı, pencereye gitti ve perdeyi yavaşça aralayarak dışarıya baktı.

— Haydutu gördün mü? diye korkuyla sordum.

— Göremiyorum, diye cevap verdi Zehra ablam. Ondan sonra da gülmeye başladı.

— Ne var gülecek? diye sordum.

— Nasıl gülmem? Dışarıda haydut filân yok. Haydutun elindeki fener dediğin, sokaktan gelen geçen otomobillerin farı. Eve yaklaşırlarken, işte bak şimdiki gibi... Otomobil geliyor...

Gerçekten de odanın içi aydınlanmıştı.

— Evimizin önünden geçtikten sonra da ışık sönüyor, gayet basit. Sense bunun için beni uykumdan uyandırdın. Yok haydutlar evin önündeymiş, yok ellerindeki fenerle anası babası evde olmayan çocukları arıyorlarmış! Anneme söyleyeyim de geç saatlere kadar televizyon izlemene engel olsun!

— Nedenmiş! diye kızdım. İzleyeceğim işte!

— İster izle, ister izleme, ama beni de uykumdan uyandırma; anlaşıldı mı?

Hışır hışır bir ses geldi bu kez dışarıdan.

— Buna ne diyeceksin bakalım? diye Zehra ablama sordum.

— Neye?

Gene aynı ses! Bu kez daha kuvvetli!

— Bir cadı elindeki çalı süpürgesi ile duvarımıza vuruyor; duymuyor musun? diye sordum.

— Anlaşıldı, bu gece annemler dönene kadar sen beni uyutmayacaksın, dedi Zehra ablam ve gene yatağından indi. Odadan çıktı, çok geçmeden dışarıdan gülme sesi geldi. Gülmelerine kızmaya başlamıştım.

— Evin önündeki ağacın dalı, rüzgârla bizim duvara vuruyor; sense hemen cadının çalı süpürgesi diye uyduruverdin. Bıktım senden, uyu artık!

O ara annemlerin eve geldiğini duydum ve hemen gözlerimi kapayarak uyur gibi yaptım. Annem, her zamanki gibi, doğru bizim odaya girdi ve Zehra ablamın baş ucundaki lâmbanın yandığını, Zehra ablamın da yatağında olmadığını görünce kızarak:

— Aman Zehra, hiç kardeşini düşünmez misin sen? Dolaşırsan, lâmbanı da söndürmezsen, Fehmi'cik uyanacak; hiç ona acımıyor musun? dedi ve odadan çıktı.

ELİF

İsmail GÜLGEÇ

ARKADAŞLAR İNSAN ÖZGÜR DOĞAR. ÖZGÜR YAŞAR. İNSANIN ÖZEL YAŞAMININ KUTSALLIĞI VE DOKUNULMAZLIĞI DEMOKRASİLERİN ANA KURALIDIR. AYNI ŞEKİLDE BİR ÜLKEDE DE DIŞ MÜDAHALE VARSA DEMOKRASİ YOKTUR, ESARET DEMEKTİR. ANNEMİN İKİDE BİRDE ODANI DÜZELT DEMESİ İÇ İŞLERİMİZE KARIŞMAKTIR. BUNU PROTESTO EDİYORUM. ONU İNSAN HAKLARI KOMİSYONUNA ŞİKÂYET ETMELİYİZ. BU KONUYU OYLARINIZA SUNUYORUM.